

Statsministermötet i SVT

SVT · 9 september 2026 · 1:27:50

[0:03] **Fouad Youcefi**

Mindre än fyra dygn kvar tills vallokalerna stänger.

[0:07] **Elisabeth Marmorstein**

Och i kväll är det ni väljare som ställer frågorna.

[0:10] **Fouad Youcefi**

Det här är statsministermötet.

[0:34] **Elisabeth Marmorstein**

Ja, varmt välkomna ska ni vara här till Gasklockorna i Gävle och till statsministermötet.

[0:41] **Fouad Youcefi**

I nittio minuter framöver här i Gasklockorna i Gävle så ska de två personer som kämpar om att bli Sveriges nästa statsminister att debattera och svara på publikens frågor. Det är Ulf Kristersson och Magdalena Andersson.

[0:54] **Elisabeth Marmorstein**

Ja, och här på plats finns en publik delvis inbjuden av partierna. Men förstås också alla våra frågeställare från olika delar av landet.

[1:04] **Fouad Youcefi**

Och även du där hemma kan vara med och ställa frågor i kvällens program. Ställ sådana frågor i Duo-appen eller direkt i SVT Play.

[1:13] **Elisabeth Marmorstein**

Och nu är det hög tid att välkomna upp dem. Moderatledaren och sittande statsminister Ulf Kristersson.

[1:25] **Fouad Youcefi**

Och utmanaren Socialdemokraternas Magdalena Andersson. Välkomna. Jaha, välkomna hit båda två.

[1:43] **Ulf Kristersson** (M)

Tack så mycket.

[1:44] Fouad Youcefi

Ni har gjort en del i den här valrörelsen. Det har varit debatter, det har varit utfrågningar, det har varit intervjuer, men det här är ett lite speciellt program. Nu är det ju inte vi journalister som ställer de flesta frågorna, utan det är publiken och väljarna. Är det någon skillnad på det för dig, Magdalena Andersson?

[1:59] Magdalena Andersson (S)

Jag tror att det blir mycket roligare, både för tittarna och för oss.

[2:02] Fouad Youcefi

Ja, schysst.

[2:03] Elisabeth Marmorstein

Vad säger du Ulf Kristersson? Vad är det som, vad är svårast? Frågor från väljarna eller från oss stundtals jobbiga journalister?

[2:10] Ulf Kristersson (M)

Ni är ju lite mer förutsägbara kan man säga. Det var inte bara beröm.

[2:14] Elisabeth Marmorstein

Nej, jag förstår det.

[2:16] Ulf Kristersson (M)

Nej, men jag tycker då, jag har ju haft min egen podd här under det senaste året och får väldigt mycket sådana här frågor som är politik men som också är väldigt mycket vardag. Så det finns en politisk aspekt i många vardagsfrågor.

[2:26] Fouad Youcefi

Vi får se hur det blir den här gången då. Vi har ingen tid att förlora. Jag tänker att vi ska köra i gång med kvällens första fråga. Och det är faktiskt en fråga som har kommit från ganska många olika håll. Och en av dem som har ställt den frågan, det är Guuled. Vad är det du vill fråga?

[2:43] Guuled

Mitt namn är Guuled Mohammed. Jag är från Järva och ska rösta för första gången. Och jag är en av de här som inte riktigt har bestämt mig vilket parti jag ska rösta på. Så jag skulle kunna tänka mig att rösta på någon av er. Men det viktigaste för mig, det handlar om hur vi bryter ungdomsarbetslösheten. Hur kan vi minska fördomarna så ett namn aldrig avgör en ung persons framtid? Min fråga handlar om något annat. Ibland tycker jag det är väldigt svårt att förstå sakpolitiken när tonläget bland er politiker blir så hård. Ni kallar varandra för lögnare och ni fokuserar så mycket på att kritisera varandras politik istället för att förklara vad ni vill göra. Det här är alltså tonläget vi unga möter från framtidens och Sveriges främsta politiska företrädare. Jag tycker att det är så skämmigt. Så min fråga är: Kan ni lova oss alla som är här att ni ska respektera varandra men framför allt fokusera på er egna politik och vad ni vill göra för Sverige?

[3:50] **Fouad Youcefi**

Ord och inga visor. Magdalena Andersson, vad säger du?

[3:53] **Magdalena Andersson** (S)

Nej, men jag tycker du tar upp en otroligt viktig fråga. Det är för mycket smutskastning i politiken. Det är för mycket rena lögner. Och jag önskar verkligen att vi hade en debatt som handlar om er. Men jag menar i dag har Ulf Kristersson skickat ett brev till mig där han påstår att jag inte vill ta bort mängdrabatten för sexualbrott och för grova brottsbrott. Trots att vi så många gånger har tydliggjort att det är exakt det som vi vill göra.

[4:19] **Fouad Youcefi**

Vi får återkomma till den frågan sen Magdalena Andersson.

[4:22] **Magdalena Andersson** (S)

Precis, men det var ett exempel på hur debatten verkligen inte ska skötas. Här är min ambition att få prata om vad jag vill. Men det är klart, sen är ju politik är ju alltid kontrast. För valet står ju mellan två alternativ och då ska man naturligtvis i huvudsak prata om det man själv vill. Men sen ställer man ju kontrast till andra-

[4:39] **Fouad Youcefi**

Nu fick du prata ganska länge om lite båda delar. Ulf Kristersson, vad svarar du på Guuleds fråga? Kan du lova att i den här debatten?

[4:49] **Ulf Kristersson** (M)

Ja, det kan jag göra. Det kan jag göra. I grund och botten håller jag helt med dig. Vi har fått en slags amerikanisering av svensk politik på ett sätt som jag tror är jättedålig. Det fanns en tid när vi åkte från höger till vänster till USA för att inspireras av idéer eller av kampanjer och nu är det bara skit skulle jag säga som vi får. Så att ja, helt rätt. Fokus på sakfrågorna, fokus på vad man själv tycker, men också fokus på skillnaderna i sakfrågorna. Det måste man komma ihåg. Mer sak än person tycker jag är en bra grundregel.

[5:18] **Elisabeth Marmorstein**

Ja, det hettade ju till lite grann redan från början här. Vi får väl se om Guuled blir nöjd efter i kväll. Men Fouad, du har en ny fråga, eller hur?

[5:26] **Fouad Youcefi**

Ja, jag ska ta mig över hit för här står Lena Brusk. Du har inte rest jättelångt för att komma hit i kväll. Berätta.

[5:34] **Lena Brusk**

Nej, det har jag inte gjort. Jag och min man Pär, vi flyttade till Hamrånge norr om Gävle, eh, där han har sina rötter också, för att vi ville komma bort från storstan och stressen. Vi bodde i Stockholm. Nu planeras femton höga vindkraftverk i närheten av oss och vi är oroliga för den stress och hälsopåverkan som vi kan utsättas för om det här blir verklighet. Och vi har redan nu en stor stress

eftersom vi inte vet hur vår framtid kommer att bli. Kan vi bo kvar? Tvingas vi att sälja? Och kan vi ens sälja beroende på hur fastighetspriserna har påverkats av närheten till vindkraftverk? Så vår fråga till er är: Vad ska ni göra? Vad kan ni göra för att vi och andra som är i samma situation som vi ska gå skadelösa ur det här?

[6:39] **Fouad Youcefi**

Vad säger du Ulf KristerSSon?

[6:41] **Ulf KristerSSon** (M)

Det första jag säger är att vi har ju byggt otroligt mycket vindkraft under ett antal år i Sverige. Det börjar finnas en mättnad. Både rent energitekniskt, det är lite komplicerat, men inte minst, det är väldigt många närboende som börja tycka att nu får det räcka. Och därför har vi också starkt skydd kommunalt. Och det händer ju väldigt ofta nu att kommuner säger nej tack. Därför att de har väldigt många som bor där som tycker att nu går det inte längre. Och så finns ju också regler, blir man alltför påverkad, då kan man också få ersättning för detta. Så jag tycker i grund och botten att vi har gjort den stora utbyggnaden. Mer vindkraft kommer varken lösa energiproblemen eller vara okej för alla människor som påverkas av ytterligare väldigt höga torn. Sen tror jag i grund och botten, vi behöver både kärnkraft och vind och vatten. Och det här är ju ständigt svåra avvägningar. Vad behöver landet? Och hur påverkar det en enskild person eller en enskild bygd? Det där är svåra saker.

[7:38] **Fouad Youcefi**

Vi ska låta Magdalena Andersson svara också.

[7:40] **Magdalena Andersson** (S)

Jag tror att vi kommer behöva både kärnkraft, vi kommer behöva vattenkraft, vi kommer behöva vindkraft. Den stora potentialen framåt av vindkraft, det är ju den havsbaserade vinden som drivs, som byggs långt utanför kusten så att man inte ens ser de här vindsnurrorna. Det har ju tyvärr helt avstannat nu i Sverige till skillnad från andra länder.

[8:00] **Fouad Youcefi**

Nu ska jag ställa Lenas fråga en gång till, vilket var: hur ska de gå skadelösa ur situationer som de är på?

[8:05] **Magdalena Andersson** (S)

Min poäng är att den stora utbyggnaden av vindkraft kommer ske till havs, inte till land. Och här har ju kommunerna som sagt, de har ju rätt som Ulf säger, de har ju rätt att säga ja eller att säga nej. Vi tycker att de som bor nära ska kunna få mer kompensation än vad man får nu i dag, dagsläget. Det finns ökat incitament för kommunerna att säga ja genom att också ge dem mer pengar. Men vi tycker att det ska finnas större potential för att människor som då hamnar eller bor nära vindkraft äh ska kunna få en bättre kompensation än i dag.

[8:37] **Fouad Youcefi**

Lena, vad tycker du om de där svaren?

[8:39] **Lena Brusk**

Alltså, det jag kan känna är att vår kommun har redan sagt ja till den här etableringen och ytterligare en. Så att det ni pratar om är ju liksom framtiden. Men vi befinner oss i det här redan nu och vi står inför det här att vi kanske inte har, kan bo där vi har valt att bo. Sen ganska långt tid tillbaka har vi velat flytta hit.

[9:04] **Fouad Youcefi**

Och jag tror att Elisabeth har fler frågor på det här ämnet.

[9:08] **Elisabeth Marmorstein**

Ja, vi ska fortsätta att prata energi och ni båda är ju helt med på att elproduktionen behöver fördubblas till 2045. Men som ni var inne på så har ju den landbaserade vindkraften stannat av. Förra året så var det bara tre av fyrtiosex ansökningar som godkändes av kommunerna. Ulf Kristersson, är det ett problem att kommunerna säger nej?

[9:34] **Ulf Kristersson (M)**

Både och. Som jag sa, jag tror att det är en mättnad. Vi har byggt otroligt mycket vindkraft och använt väldigt mycket statliga pengar också för detta. Det finns en mättnad. När till och med miljöpartistiska kommuner säger nej, då är det ett tecken på att det finns en mättnad, eller hur? Alltså, det tycker jag är ganska. Och dessutom som jag sa, jag tror inte mer vind löser det problem vi har. Vi behöver ett baskraft som går oavsett om det blåser eller inte. Magdalena nämnde just det här med havsvind. Vi har alltså godkänt sex stycken havsvindparker på fyra år. Det är rätt mycket mer än vad som skedde tidigare. Så den behövs också. Men jag tror att vanlig landvind, vi har nått en punkt där vi inte behöver så mycket mer av det.

[10:15] **Elisabeth Marmorstein**

Magdalena Andersson, du är inne på havsvind, men även det tar ju enligt Energimyndigheten flera år och kostar ungefär lika mycket som att bygga kärnkraft. Har vi tid att vänta på den här havsvinden?

[10:28] **Magdalena Andersson (S)**

Ja, det går mycket snabbare än ny kärnkraft. Och problemet är att regeringen visserligen har sagt ja till havsvindkrafter till lands, till havs, men har ju samtidigt dragit undan mattan för den finansiering som är nödvändig för att det ska byggas och som andra länder runt Östersjön som nu bygger havsvindparker har. Så om jag får förmånen att bli Sveriges statsminister, då vill jag se till att det också blir möjligt för företagen att bygga de här havsvindkraftparkerna. För det går snabbare än kärnkraft, det blir något billigare. Men framför allt så är det ju nu som företag fattar sina beslut om var man ska lägga fabriker och då behöver vi mer el i Sverige här och nu.

[11:06] **Elisabeth Marmorstein**

Vad säger du om det Ulf KristerSSon? Mer el i Sverige här och nu.

[11:10] **Ulf KristerSSon** (M)

Nej, alltså först tar det väldigt lång tid. Hade vi inte lagt ner kärnkraft, det hade varit bättre position. Men det tar alltså lång tid att bygga ny kärnkraft. Det tar lång tid att bygga ny havsvind. Problemet är att det är så svårt att få lönsamhet. För antingen är priserna väldigt höga eller väldigt, väldigt låga. Problemet är ju ofta när det inte blåser överhuvudtaget, då ger de ingen vind. När det blåser väldigt mycket är priserna så låga. Mer vind är inte lösningen på Sveriges problem, utan den kan adderas på. Man kan lägga till vind på kärnkraften, men mer vind är inte lösningen. Det är kärnkraft som är lösningen.

[11:43] **Magdalena Andersson** (S)

Alla andra länder runt Östersjön gör alltså en annan bedömning och bygger just nu ut stora havsvindparker. Det behöver vi göra i Sverige också. Vi behöver samtidigt bygga ny kärnkraft, men det kommer ta längre tid.

[11:54] **Ulf KristerSSon** (M)

Och det var ju därför vi också godkände dem som ni inte hade velat godkända. Sen tyckte vi att om de ligger riktigt mot Kaliningrad i Ryssland, då är det en ganska dålig idé att bygga svensk havsvind som gör det svårare för svensk försvarsmakt att försvara Sverige.

[12:07] **Magdalena Andersson** (S)

Men med din politik så byggs det ju ingenting just nu och det är det som är problemet.

[12:11] **Elisabeth Marmorstein**

Det är här i kväll så att vi behöver gå vidare. Fouad, nästa fråga.

[12:17] **Fouad Youcefi**

Ja, nu ska ni få en fråga härifrån från Agata, eller hur? Vad är det du undrar?

[12:22] **Agata**

Hej, jag är jätteintresserad av fred och säkerhetsfrågor. Och ni har ju båda ställt er bakom ett fördjupat försvarssamarbete med USA, där de nu får tillgång till svenska militära anläggningar. Samtidigt så är USA en stormakt som har startat ett krig mot Iran, eh, avsatt presidenten i Venezuela och fortsätter stödja Israel trots pågående folkmord mot den palestinska befolkningen. Så i ljuset av detta så undrar jag, vågar ni stå upp för mänskliga rättigheter och folkrätten? Och vem av er är bäst lämpad, eh, att göra så i svåra förhandlingar med oberäkneliga ledare som till exempel Donald Trump? Tack.

[13:05] **Fouad Youcefi**

Magdalena Andersson, du och Donald Trump i ett rum. Vad händer?

[13:10] **Magdalena Andersson** (S)

Min bild är att Donald Trump är inte den typ av ledare som bara ska strykas medhårs. Han respekterar inte svaghet, utan han behöver också mötas med fasthet. Det är min bedömning av vad jag har sett hur, hur det har gått för människor som har träffat honom. Eh, USA är ju Natos viktigaste land. Det är en nära allierad till Sverige, eh, både vad gäller militärt utbyte men också vad gäller, vad gäller handel. Vi kommer att behöva fortsätta samarbeta nära med USA, eh, både vad gäller handel och med det militära. Men samtidigt ska vi inte vara naiva, utan här ska vi också se att vi ska inte ha farliga ensidiga beroenden, utan det ska vara en ömsesidighet. Vad gäller folkrätten så är det för ett land som Sverige är det grunden för allt. Eh, därför ska. Det är det som är vår första försvarslinje. Och därför ska–

[14:08] **Fouad Youcefi**

Vem är bäst i ett rum?

[14:09] **Magdalena Andersson** (S)

Därför ska, därför ska Sverige alltid stå upp för folkrätten i hela världen, överallt, alltid. För att det är rätt och riktigt, men också för att det ligger i vårt eget intresse.

[14:22] **Fouad Youcefi**

Magdalena Andersson, jag undrar om vi får svar på Agatas fråga och den var vem av dig och Ulf Kristersson är bäst på att försvara folkrätten?

[14:26] **Magdalena Andersson** (S)

Jag måste ju säga att jag är bäst så klart. Det är mitt jobb.

[14:29] **Fouad Youcefi**

Okej, vad bra. Ulf Kristersson, vad säger du?

[14:32] **Ulf Kristersson** (M)

Jag tycker när det gäller USA att vi ska vara stenhårda och kristallklara när USA hotar våra intressen. Grönland var ju det mest uppenbara. Jag hade i dag samtal med Islands premiärminister efter den förfärliga kartan där USA inkluderade också Island och Mexiko så va. Stenhårda, glasklara. Och så ska vi vara pragmatiska och skydda svenska säkerhetsintressen när det gäller oss själva. Det vill säga USA är en viktig del av Nato, men det stora som sker nu när vi är med Nato, det är att europeiska Nato tar mer och mer plats istället för bara USA. Jag var mycket mer, jag var mycket mer bekymrad, jag var mycket mer bekymrad på den tid när Sverige lite grann i hemlighet. Vi vägrade vara med i Nato och lite, lite grann i hemlighet samarbetar med bara USA. För då var vi beroende av bara USA. Nu är Nato, det är våra närmsta vänner och grannar i Europa. Jo, men jag är bäst på detta av enkla skäl. Jag har varit för Nato jätte, jättelänge, varit för ett starkt försvar jätte, jättelänge. Jag tror att fr-, att freden i Sverige måste försvaras också militärt.

[15:35] **Fouad Youcefi**

Mm. Jag vet inte vem du tycker hade bäst svar. Det kanske vi får se på söndag om Agata går och röstar.

[15:40] **Magdalena Andersson** (S)

Du kan inte påstå att jag inte är för en stark militär så man kunde få. Det är för dumt Ulf, vi är överens om det här. Vi behöver inte tjafsa om det här.

[15:46] **Ulf Kristersson** (M)

Vi blev ju överens om Nato, det var ju ganska bra till slut, eller hur?

[15:49] **Magdalena Andersson** (S)

Men alltså Ulf, kan vi inte bara låta bli att tjafsa om just försvarspolitiken? Vi är helt överens. Välkomna i eget. Okej, du kan inte låta bli att tjafsa.

[15:58] **Fouad Youcefi**

Hörni, tack! Då fick vi höra lite om det där och tack till Agata för din fråga. Nu ska vi prata om faktiskt någonting helt annat. Vad som händer med lönen när man blir sjuk. Vi har ett par frågor faktiskt om karensavdraget, alltså att man inte får någon sjuklön från första sjukdagen. Och först har vi en fråga till dig, Ulf Kristersson, som kommer härifrån.

[16:21] **Nora**

Hej, Nora heter jag. Jag jobbar som sjuksköterska med några av samhällets allra sköraste, nämligen de för tidigt födda som vårdas på neonatalen. För dem är en vanlig förkylning väldigt, väldigt allvarligt. Eh, vissa kan gå till eller välja att stanna hemma om man känner sig lite sjuk och jobba hemifrån, men i vården är det en omöjlighet. Och som det ser ut nu med karensdagen så går jag och många av mina kollegor till jobbet trots att vi är sjuka. Det är för att vår ekonomi påverkas alldeles för mycket annars. När det nu är så att jag har ett jobb där det är av yttersta vikt att förhindra smittspridning, varför är det då jag och mina kollegor som ska ta den ekonomiska smällen?

[17:06] **Ulf Kristersson** (M)

Jag tycker att det är en mycket rimlig fråga, inte minst efter pandemin när det blev så tydligt att en del jobb kan ganska enkelt jobba mycket mer hemifrån. Andra jobb kan omöjligen göras hemifrån. Ditt jobb är ett sådant jobb, om man jobbar på ett fartyg eller på ett flygplan. Då måste man vara på plats helt enkelt. Och en del jobb är ju direkt rent olämpligt att vara ens vara förkyld. Så jag förstår mycket väl, och det har ökat tycker jag den här problemställningen. Jag tycker att det här är en typisk sådan fråga som parterna borde göra upp om, förhandla fram lösningar. Eftersom det ser helt olika ut i olika delar av arbetslivet. En del behöver inte en sådan lösning för det är enkelt att jobba hemma. Andra måste ha en sådan lösning. Men istället för att bara ta bort den, för då vet vi att då stiger sjukfrånvaron rejält. Vi har provat det där förut. Då stiger den rejält. Då får alla andra som jobbar betala för den sjukfrånvaron. Det rimliga är, och, och det säger ju också Arbetsdomstolen, det är helt fritt fram att förhandla fram. Så att de branscher och de yrken där det här är ett stort problem, att de enas om att ta bort den eller införa begränsningar. Man kanske bara betalar för en, två eller tre om ett år helt enkelt.

[18:13] **Fouad Youcefi**

Ulf, vi ska släppa in Magdalena Andersson också, för vi har en fråga till dig Magdalena från en fiskhandlare som säger att du handlat i hans butik faktiskt någon gång. Michael Prising, du är också engagerad i Svenskt Näringsliv och du är lite orolig för vad som skulle hända med ditt företag om du skulle behöva betala sjuklön från första dagen om någon blir sjuk, som Magdalena Andersson ju vill.

[18:33] **Michael Prising**

Jo, men det är ju såhär, räkna på det. Vi, mitt företag skulle tappa unge-, eller få en kostnad på ungefär 150 till 200.000, eh, extra. Eh, det här klarar inte vi av. Eh, det funkar inte. Eh, vi skulle vara tvungna att höja priserna på räkor och torsk och kräftor och såna här goda grejer. Eh, men det stannar ju inte här. Utan det blir liksom nationellt höjda priser på både råvaror och tjänster. Eh, och det här kommer inte bara drabba dem som kommer få det här avdraget eh, borttaget, utan det kommer faktiskt drabba, eh, sjukskrivna, arbetslösa, pensionärer. Det tycker inte jag riktigt känns rättvist. Vad tycker du?

[19:11] **Magdalena Andersson** (S)

Jag förstår din oro, Mika-Micke. Var någonstans hade du affären?

[19:16] **Michael Prising**

I Uppsala.

[19:16] **Magdalena Andersson** (S)

Ja, ja då ja. Ja, bra grejer. Oj.

[19:20] **Fouad Youcefi**

Det finns många bra fiskaffärer i Uppsala [talare 1 skrattar] .

[19:23] **Magdalena Andersson** (S)

Tack för det. Det finns många bra fiskaffärer i Uppsala. Ja, det gör det verkligen. På torget också. Eh, nej, jag förstår din oro. Jag möter ju också den när jag träffar småföretagare. Eh, och för en, en liten företagare som har få anställda, så klart om det är några som har en sjukdom så att man ofta är hemma, så blir det här en omöjlig ekvation. Och därför vill vi kombinera ett av-borttagande av karensavdraget med ett högkostnadsskydd för just sådana som dig så att ni ska kunna vara trygga. Och får jag säga, och sen är det också så att när man avskaffar karensen, eh, för säg att du har en polis och sjuksköterska i samma, eh, familj till exempel. Då kan det handla om tusenlappar, det blir dyrt. Eh, och med ett slopat karensavdrag, då får ju familjer också de som jobbar på Akademiska sjukhuset i Uppsala få mer pengar i plånboken. Då kan fler komma och köpa räkor på fredagen.

[20:11] **Fouad Youcefi**

Eh, nu ska vi hålla oss lite också i Gävle eftersom det är här vi spelar in. Annars så blir de avundsjuka, publiken här. Elisabeth, du har fler frågor om det här ämnet i alla fall.

[20:18] Elisabeth Marmorstein

Ja, vi ska fortsätta prata lite om karensavdraget. Magdalena Andersson, att ta bort karensavdraget, ja det är ju ett av Socialdemokraternas viktigaste vallöften. Hur snabbt kommer ni kunna ta bort avdraget?

[20:31] Magdalena Andersson (S)

Ja, det beror på. Först måste det naturligtvis utredas och sen kan man gå fram med en lagstiftning. Men min bedömning är att det bör kunna under nästa mandatperiod. Och min bedömning är ju att tiden har liksom sprungit ifrån karensavdraget. Det kunde gå och försvaras före pandemin, men efter nu när, när så många kan jobba hemifrån om man är sjuk så är det en orättvisa som är svår att förklara varför just vissa yrkesgrupper ska stå för den här kostnaden själva. Och när vi tittar runt omkring oss så är det ju nästan inget av våra grannländer som har karensavdrag och deras ekonomier verkar ju ha överlevt det.

[21:04] Elisabeth Marmorstein

Ulf Kristersson, du säger att du tycker att det här är en sak för parterna, men skulle det kunna vara en lösning att man tar bort det här avdraget bara för dem som inte kan jobba hemma som Nora då exempelvis?

[21:15] Ulf Kristersson (M)

Fast det är just därför det är så bra att man förhandlar om det. För då kan man göra den bedömningen. Det vill säga, vi har ju en tradition i Sverige att parterna löser saker utan lagstiftning och därför har vi färre konflikter, mer enighet i Sverige, bättre konkurrenskraft än många andra. Det här är en typisk sådan sak där jag tycker att olika yrken har olika förutsättningar. Det är naturligt att man förhandlar fram detta. Tar man bort det rakt upp och ner, då vet vi av erfarenhet att då stiger sjukfrånvaron och då får alla andra som jobbar betala för den ökade sjukfrånvaron. Så min ena invändning är ju att man måste också liksom räkna på detta. Om man verkligen vill införa en lag och ta bort detta, då måste man ta höjd för alla de miljarder som det skulle kosta. Och det har inte gjorts. Och erfarenheten visar att det kostar mycket. Därför tycker jag att det är en mycket smidigare lösning. Jag skulle gärna uppmuntra olika parter, även offentliga, att ta den förhandlingen så att rätt yrkesgrupper blir av med karensavdraget.

[22:10] Elisabeth Marmorstein

Vad säger du Magdalena Andersson? Hur ser du på det Ulf Kristersson lyfter här om ökad sjukfrånvaro?

[22:15] Magdalena Andersson (S)

Nej men någonstans, det finns ju en kostnad för karensen i dag. Och i dag bärs det av vissa yrkesgrupper. Det bärs av dig, det bärs av poliser, det bärs av militärer, det bärs av bussförare. Varför ska just de stå för den kostnaden och inte någon annan? Eh, vad gäller sjukskrivningar så visar ju studier att ja, det kan öka den korta frånvaron. Å andra sidan brukar de långa sjukfallen minska. Och exakt hur de där två sakerna tar ut varandra, där visar ju olika studier olika.

[22:44] Elisabeth Marmorstein

Jag tänkte att vi skulle gå vidare och bredda den här ekonomidiskussionen lite grann. Det har ju varit stort fokus på hushållens ekonomi i den här valrörelsen, i synnerhet på barnfamiljerna. Ulf Kristersson, hur vill du göra för att stärka hushållens ekonomi?

[23:01] Ulf Kristersson (M)

Vårt främsta rent ekonomiska vallöfte är att under nästa mandatperiod se till att en helt vanligt tvåbarnsfamilj får behålla femtusen kronor mer varje månad. På många olika sätt. Med lägre skatt på arbete, med att ta bort förskoleavgiften som en helt onaturlig och dålig skatt om man börjar arbeta, men också att förbättra till exempel spa, alltså skattefritt sparande. Av två skäl. Det ena är att jag tror att väldigt många småbarnsfamiljer under de här extremt intensiva åren när man tar ansvar både för hem och familj och arbete. Under de perioder måste man få lite högre marginaler i, i vardagen. Det andra skälet är att jag tror att det är väldigt många familjer som skulle vilja drömma lite större drömmar, våga köpa sitt första hus, våga få tillökning i familjen och köpa ett lite, lite större hus. De där drömmarna måste vi kunna leva i Sverige eller förverkliga i Sverige också. Och därför är det vårt allra främsta vallöfte.

[23:59] Elisabeth Marmorstein

Fem tusen kronor mer i månaden säger Ulf Kristersson. Vad säger du Magdalena Andersson?

[24:03] Magdalena Andersson (S)

Ja, du sa ju, han har sagt att de flesta familjer redan har fått det. Jag träffar väldigt sällan någon familj som märker det för att uttrycka det försiktigt. Tvärtom så märker man ju efter de här åren, det lät ju så väldigt bra för fyra år sedan. Man märker ju hur lönen räcker till allt mindre. När hyrorna är högre, bolåneräntorna har stigit, matkassen för en vanlig familj har blivit trettiotusen kronor dyrare. Samtidigt som vi har haft en regering som ju inte har prioriterat barnfamiljen utan lagt väldigt mycket pengar på att sänka skatterna för de rikaste. Och här behöver ju Sverige ta en ny riktning. Att vi både har en ekonomisk politik som får fart på hjulen, att ekonomin börjar snurra så vi kan få löneökningar. För där är ju så att löneökningarna har halkat efter i Sverige jämfört med andra europeiska länder. Det har gått sämre för oss. Vi haft sämre tillväxt än vår potential. Vi haft nästan hundra tusen fler arbetslösa, rekordantalet konkurser och lägre reallöneutveckling än övriga Europa. Så här behövs ju en annan ekonomisk politik. För det viktigaste sättet att få mer pengar i plånboken, det är faktiskt att lönerna kan öka och att man får ett arbete. Sen har vi därutöver flera konkreta förslag för att underlätta för barnfamiljerna. För oss är det viktigare än att sänka skatten för de rikaste. Höja barnbidragen, det är det enda grannlandet här som inte har höjt barnbidraget trots att kostnaden har ökat så mycket. Vi vill att det ska vara billigare för ungdomar att gå till tandläkaren för alla vuxna därutöver. Sen tycker jag att det är intressant det här med att sänka avgifterna på förskolan. Nu är det så svårt för alla familjer, så vi vill komma med barnbidrag som verkligen hjälper för alla familjer. Men att sänka eller ta bort avgiften av förskolan tycker jag i grund och botten är bra så fort ekonomin tillåter.

[25:43] **Elisabeth Marmorstein**

Det behövs en ny ekonomisk politik, säger Magdalena Andersson. Vad svarar du henne?

[25:47] **Ulf Kristersson** (M)

Ja, det var den vi genomförde. Hon beskrev just den politik de själva förde. Hög inflation, stigande räntor, låg svensk tillväxt, stigande arbetslöshet. Det var den vi har kommit ifrån just nu. Jag förstår ju om Socialdemokraterna vill tala illa om oss, det är en sak. Men att tala illa om Sverige, det är dåligt. Sverige går nu som tåget i jämförelse med andra europeiska länder. Vi har fått ner inflationen, räntorna är mycket lägre, arbetslösheten sjunker, tillväxten ligger i Europas topp från Europas botten. Allt detta är ju någonting att vara stolta över. Det är ju inte bara min eller vår förtjänst. Det är ju jättemånga människor som har bidragit till detta. Alla som går till jobbet, alla som ser till att Sverige funkar, alla de som har bidragit till att brottsligheten är lägre i dag genom att arbeta med det. Det går bra för Sverige, vi hyllas internationellt och det enda vi får höra är att de talar illa om Sverige. Gör inte det.

[26:39] **Elisabeth Marmorstein**

Magdalena Andersson, talar du illa om Sverige?

[26:41] **Magdalena Andersson** (S)

Ja, det är alltså så han tycker att det låter när jag beskriver resultatet av hans politik. Och det säger väl allt om hur ni har missriktat politiken under de här fyra åren. Saken är att om vi tittar på vilken potential man har i tillväxt så ligger vi nu under vår potential. När jag var statsminister låg vi över och när jag var finansminister. Hade vi haft en arbetslöshetsutveckling som i resten av Europa, då hade etthundratusen fler svenskar haft ett jobb att gå till. Hade vi haft reallöneutveckling som i övriga Europa, då hade folk haft högre löner. Resultatet av din politik är den här. Jag förstår att det skorrar falskt i dina öron, att det inte känns bra i magen, men det är fakta. Dessutom lånar du just nu tvåhundrausen i minuten.

[27:28] **Elisabeth Marmorstein**

Vi ska gå vidare.

[27:29] **Ulf Kristersson** (M)

Ja men det är lite faktaresistent. Det är ju bara att titta på statistiken. Vi har alltså gått från botten i Europa tillväxtiliga till toppen. Hundratusen fler jobbar i Sverige. Vi aldrig förr har lika många människor gått till jobbet på morgonen som det gör just nu. Du recenserar den period som du själv var ansvarig för. Vi har ju vänt på skutan och går rakt uppåt nu.

[27:50] **Elisabeth Marmorstein**

Vi ska gå vidare ändå. För de här vallöften, ja de behöver ju betalas och utrymmet för att låna till reformer är begränsat kommande år. Magdalena Andersson, hur ska du göra för att ha råd med det Socialdemokraterna lovar?

[28:05] **Magdalena Andersson** (S)

Ja, det är ju så att om jag blir statsminister så får jag ta över statsfinanser där vi lånar tvåhundratusen i minuten. Det har man gjort varje minut under hela mandatperioden. Vi har de största underskotten på en generation och det är resultatet av Ulf Kristerssons politik. Och det vi behöver göra, ett, är att föra en ekonomisk politik så vi får fart på tillväxten. Och här är det ju inte bra med den låga tillväxt vi haft. Det andra handlar om att människor ska komma i arbete. Det är ju så man får skatteintäkter. En halv miljon människor är arbetslösa. När de jobbar, då kan vi få in skatter. Sen därutöver så handlar det ju om att stoppa slöseriet. Ta bara alla de av våra skattepengar som läcker till vinster till dem som tjänar pengar på våra välfärdsverksamheter. Ta bara skolvinsterna, det handlar om många miljarder. De pengarna tycker vi kan göra nytta på, på annat sätt. Och sen behöver vi naturligtvis också se över övriga utgifter som vi inte behöver. Sen tycker vi att de som har fått stora skattesänkningar under de här åren, som Ulf Kristersson som har fått sextusen kronor i månaden. Jag tycker att han och jag kan bidra lite mer för att vi ska kunna vända skolresultaten som nu är de sämsta som någonsin har uppmätts.

[29:15] **Elisabeth Marmorstein**

Vad svarar du på det Ulf Kristersson? Hur ser din plan ut för att finansiera alla vallöften?

[29:21] **Ulf Kristersson** (M)

Det första jag säger är att vi sänker alltså skatten för alla som jobbar. Det har du rätt i och ni höjer skatten för alla som jobbar. Där har vi en tydlig skillnad i svensk politik. Det är fler som jobbar, då är fler skattebetalare, färre behöver leva på bidrag. Det är så man får ett land att funka, både ekonomiskt och själva samhällskontraktet. Låt mig bara påpeka att statsskulden just nu är alltså två procentenheter lägre, lägre, inte högre, lägre än den var under Magdalena Anderssons sista budget. Jag hörde aldrig Magdalena Andersson klaga över sin egen svindlande statsskuldsnivå. Vi ligger alltså långt under halva europeiska snittet. De flesta länder skulle vara avundsjuka. Vi har skött vår ekonomi och det ska vi fortsätta göra. Nu handlar det om att prioritera framåt. En stor skillnad mellan oss, om vi ska prata om sakskillnader här. Det är att Socialdemokraterna vill höja biståndet till en procent av BNI. Det skulle betyda tjugotvå miljarder nästa år. Jo, men det här är en viktig sak tycker jag. För tjugotvå miljarder kronor kan vi alltså använda till helt andra saker. Och vill de inte göra det nästa år, utan om några år, då blir det ännu mer pengar man ska höja. Det är alltså att prioritera pengar som behövs här i Sverige istället för att skicka dem till andra länder.

[30:36] **Elisabeth Marmorstein**

Vad svarar du på det, Magdalena Andersson?

[30:37] **Magdalena Andersson** (S)

Jag tycker synd om dig som tyckte att det inte skulle kommas med lögner. För vi har varit väldigt tydliga med att det kommer ta lång tid innan man kommer tillbaka till enprocentsmålet. Givet de enorma underskott som du lämnar efter dig, den djupa kritik som du har fått av experter, så kommer det ta tid innan vi kan genomföra det. Och det har vi varit väldigt tydliga med. Sanningen är ju också den att under Ulf Kristerssons år som statsminister så har statsskulden ökat. Den har

fått djup kritik, det är en oansvarig politik. Men vi Socialdemokrater, vi kommer naturligtvis ta ansvar för statsfinanserna för det gör Socialdemokrater alltid. För ett parti som bryr sig om välfärden bryr sig också om att det är ordning och reda i statsfinanserna.

[31:16] **Elisabeth Marmorstein**

Jag vet att det här är ett ämne ni verkligen gillar att debattera, men vi behöver gå vidare. Fouad, du har en ny fråga lite på samma tema, eller hur?

[31:25] **Fouad Youcefi**

Ja, men framför allt så skriver vi historia ikväll tror jag, kanske i alla fall. Jag tror att det är första gången i svensk tv som vi har med två personer som båda heter Fouad med samma stavning. Hej Fouad!

[31:38] **Fouad**

Hej Fouad!

[31:39] **Fouad Youcefi**

Och du har också en fråga om ekonomi.

[31:40] **Fouad**

Ja, i nyheterna har det under den senaste tiden rapporterats en hel del om att Sverige har bland de lägsta bensenpriserna i Europa. Jag undrar varför det är så. Varför är bensenpriserna så låga just i Sverige? Vi har ju inte direkt de lägsta lönerna.

[31:58] **Fouad Youcefi**

Ulf Kristersson.

[31:59] **Ulf Kristersson** (M)

Därför att vi var på väg mot de högsta priserna och det var en helt ohållbar utveckling. Och sen kom dessutom kriget i Mellanöstern och riskerar att dra i väg priserna ännu mera. Vi har sett det här som ett sätt att stötta hushåll under en segdragen lågkonjunktur. Så att även människor som behöver bilen, kanske två bilar, bor på landsbygden, har en bit att åka både med barnen och till jobbet, inte ska lägga alla sina pengar på resor.

[32:25] **Fouad Youcefi**

Ulf Kristersson, nu var ju också frågan i jämförelse med resten av Europa. Det är ju lägre löner på andra ställen. De har ju också drabbats av alla de här omvärldsfaktorerna.

[32:32] **Ulf Kristersson** (M)

Ett enkelt svar är att Sverige är också lite mer avlångt än resten av Europa. Vi åker väldigt mycket i Sverige. Det är ett skäl. Det andra skälet var förstås att vi hade en orimlig utveckling. Tjugosju kronor litern på väg uppåt. Det var en helt orimlig bränslepolitik. Den långa sikten eller halvlånga sikten, det är ju elektrifiering, det är ju elbilar. Och i dag är två av tre nya bilar som säljs laddbara. Så det här är en övergångsperiod.

[32:59] **Fouad Youcefi**

Vi kanske komma tillbaka till det Ulf Kristersson. Magdalena Andersson, ni Socialdemokrater har ju också varit med på att sänka priserna för drivmedel. Varför det?

[33:09] **Magdalena Andersson** (S)

Nej men efter Putins invasion av Ukraina så stack ju bränslepriserna till helt orimliga nivåer. Och det är helt rätt att både nu har i och för sig världsmarknadspriset på olja sjunkit. Men nu var det på väg upp igen. Så vi tyckte också det var bra att genomföra den här sista sänkningen som gäller över valet nu. Men problemet är ju att för fyra år sedan stod ju Kristersson här och pratade om elektrifiering som lösning på allt. Men sen har ju liksom elektrifieringen av den svenska fordonsflottan, flottan stannat av. När det har fortsatt i Norge och Danmark så har det liksom legat helt platt i Sverige. Och det är klart att lösningen för svenska familjer, inte minst om man måste ta bilen långt för att åka till jobbet, för att köra ungarna till träning eller för att åka och handla, det är att man ska kunna köra billigt. Och det som är bill- riktigt billigt att köra, det är när man kan tanka sin egen bil med sin egen svenskproducerade el. Och där måste ju vi möjliggöra för vanliga hushåll att kunna köpa en begagnad elbil med en reell subvention eller leasa en elbil till ett rimligt pris. Så att det är, blir billigare och så att man inte är såhär beroende av vad som händer i Mellanöstern om det startas krig någonstans i världen.

[34:15] **Fouad Youcefi**

Jag genar av, det debatteras ekonomi. Elisabeth.

[34:18] **Ulf Kristersson** (M)

Därför är ju två av tre också laddbara.

[34:19] **Fouad Youcefi**

Vi kommer att få fler frågor från Elisabeth på det här.

[34:22] **Elisabeth Marmorstein**

Ja, skatten på drivmedel har ju sänkts under EU:s miniminivå. Och det är ett undantag som löper ut sista november. Så om ingenting görs så kommer skatten då på bensin och diesel höjas med tre kronor litern. Ulf Kristersson, ska det här undantaget vara kvar om du får fortsätta som statsminister?

[34:42] **Ulf Kristersson** (M)

Det beror på skulle jag säga. Det beror på världsmarknadsutvecklingen. Det beror på den extremt oklara situationen i Mellanöstern. Nu såg jag i dag stack oljepriset upp till hundra dollar igen. Det här är en otroligt osäker tid. Vi kan inte lägga alla äggen i en korg. Svenska familjer måste vara skyddade från det som sker i Mellanöstern. Och därför är jag beredd att gå fram en gång till med detta. Det här är ju en stark kontrast till den gamla politiken där man la alla ägg i korgen reduktionsplikt så att bensin skulle bli dyrare och dyrare och dyrare. Nu får vi elektrifiering ändå och det kräver mer el och därför behövs kärnkraft. Det är liksom inte svårare än så.

[35:20] **Elisabeth Marmorstein**

Vad säger du Magdalena Andersson? Ska det här undantaget bli kvar med dig som statsminister?

[35:25] **Magdalena Andersson** (S)

Nej men det, det handlar helt om hur det utvecklar sig. Men problemet är att Ulf har lagt alla äggen i samma korg och det är ju bara i att sänka bensinskatten. Det vi behöver, det är ju att se till att hjälpa vanliga familjer att kunna ställa om, att kunna köpa en begagnad elbil, att kunna leasa. Men det handlar också om att vi måste se till att elektrifiera den tunga trafiken. Det handlar både om att minska utsläppen, men det här handlar också om Volvo och Scantias framtid. För de har investerat många miljarder och är helt beroende av att nu också den tunga fordonsflottan elektrifieras. Och här behövs en regering som ser till att driva den utvecklingen både här i Sverige men också att det sker i Europa.

[36:07] **Ulf Kristersson** (M)

Och därför försvarar vi ju Scantias och Volvos intressen i EU varje dag.

[36:12] **Elisabeth Marmorstein**

Där behöver vi faktiskt gå vidare. Fouad, du har en ny frågeställare.

[36:17] **Fouad Youcefi**

Ja, jag tänkte på det här att vi är ju i Gävle och det är få här inne som kommer att glömma de där skyfallen, de enorma skyfallen som föll här 2021. Klimatförändringarna gör ju att den där typen av skyfall som vi såg här i Gävle kan bli allt vanligare i framtiden. Och Emma, du drabbades dubbelt av översvämningar då. Vad hände?

[36:40] **Emma**

Ja, jag vaknade mitt i natten och det jag får se är helt surrealistiskt. Vattnet stiger i källaren på mitt hus och jag kommer ihåg att det flyter fram en byrå. Samtidigt så står även mitt företag i vatten och det här är ett undertryck från avloppen på grund av situationen med hur vi har jobbat med våra rörbildningar. Klimatkrisen är här, det vet vi. Jag är förälder, ni två är föräldrar. Vi alla tillsammans bär ett ansvar för att sätta stopp och göra någonting konkret för att hindra den kritiska utvecklingen vi har. Jag vill höra vad ni har för konkreta ageranden under den här mandatperioden för hur ni får stopp på klimatkrisen.

[37:30] **Fouad Youcefi**

Magdalena Andersson.

[37:31] **Magdalena Andersson** (S)

Nej men det handlar ju om att Sverige behöver återta en offensiv klimatpolitik. För fyra år sedan så pratades mycket om att man skulle ha en effektiv klimatpolitik. Det blev ju ingen klimatpolitik, utan det blev ju ökade utsläpp i Sverige och en rejält sänkt klimatambition. Eh, här vill ju jag inte minst att vi ser till att stötta industrins fortsatta omställning. Det är därför Sverige ligger långt fram. Det här är rätt och riktigt att göra för att minska utsläppen, men det är också bra för Sverige. För den här nya tekniken som kommer ta över världen, där vill jag att Sverige ska ligga längst fram så att

investeringar, jobben och välbefindandet också hamnar i Sverige. Och då kan vi samtidigt bidra till minskade klimatutsläpp jorden över tillsammans med en elektrifiering av fordon. Men jag ska säga såhär, detta kommer ju aldrig ske i en regering som helt domineras av Sverigedemokraterna-

[38:20] **Fouad Youcefi**

Nu var frågan om dina, nu var frågan om era konkreta åtgärder. Ulf Kristerssons konkreta åtgärder.

[38:25] **Ulf Kristersson** (M)

Allt måste handla om Sverigedemokraterna, eller hur? Jag fattar precis vad du menar helt och hållet. Och det är ju liksom ett konkret exempel vad som händer om vi inte löser detta. Jag skulle säga att Sveriges i särklass viktigaste klimatarena, det är det som händer gemensamt i Europa. Europa i stort, fyrahundrafemtio miljoner personer. Det fanns skäl till att klimatpolitiken var absolut av toppen när jag var ordförande i EU för två, tre år sedan. Det vi gör gemensamt har betydelse på riktigt. Kan vi dessutom få Kina och USA också göra saker, lite sådär just nu ska jag säga, så får det riktigt global betydelse. Men tala inte illa om svensk klimatpolitik. Vi har alltså lägst utsläpp i hela Europa. Vi har negativa nettoutsläpp i Sverige. Vi är ett föredöme för hela Europa just nu. Tala inte illa om de framsteg vi har gjort. Vi ska bygga vidare på de framstegen och se till att det är ny teknik, att det är elektrifiering och framgångsrika svenska företag som erövrar världen med klimatsmarta produkter. Det är vägen framåt.

[39:28] **Fouad Youcefi**

Talar du illa om Ulf Kristerssons klimatpolitik? Eller Sveriges klimatpolitik?

[39:33] **Magdalena Andersson** (S)

Jag kan bara, ja vi ligger ju långt framme, men det är inte på grund av Ulf Kristersson. Nej, eh, utan där har ju utsläppen ökat tvärtom. Och framför allt så kommer det här inte bli bra. Nu säger jag att jag är fixerad vid Sverigedemokraterna, men de sticker ju ut just i, i Sverige när det gäller klimatpolitiken. De är ju mot den här klimatpolitiken i EU. De driver kulturkrig och ny grön teknik och de är glada glada när de här stora industriinvesteringarna får problem. Det är klart att det skulle skicka helt fel bild ut i världen.

[40:02] **Ulf Kristersson** (M)

Vad säger du om den här sakupplysningen? Alltså alla står alltså bakom de europeiska målen. Alla gör det. Alltså säg inte att det, att något annat, det är inte sant helt enkelt. Alla står bakom dem. Det viktiga nu det är att inse att om det är svenska företag, svenska innovationer, svensk fossilfri energi som är vårt bidrag förutom skogen, då måste vi ju vattna där det växer. Att de företagen vill stanna i Sverige, att de vill bli stora i Sverige, att vi får den fossilfri energi som behövs för de företagen. Det är ju precis det vi håller på med just nu och vi är bäst i hela Europa.

[40:35] **Fouad Youcefi**

Ska vi ta och utvärdera era svar? Vad tyckte du? Fick du något konkret?

[40:38] **Emma**

Ja, en hel del bra svar. Det jag är intresserad av, hur ni parerar faktiskt krisberedskapen som är väldigt viktig mot det proaktiva arbetet att begränsa utvecklingen.

[40:51] **Fouad Youcefi**

Det kommer du att få prata med dig om efter det här programmet, för nu ska vi gå vidare. Men det är jätteviktigt.

[40:56] **Magdalena Andersson** (S)

Vi satsade mycket på det när jag var finansminister. Otroligt viktigt.

[41:00] **Fouad Youcefi**

Tack snälla Emma. Vi ska gå vidare, inte särskilt långt till dig, Lisa Lindberg. Du har jobbat som lärare i fjorton år. Vad är det du vill fråga?

[41:06] **Lisa Lindberg**

Jo men jag har jobbat i utsatta områden, jag har jobbat i privilegierade områden och jag har jobbat i blandade områden. Det jag ser är att barn drabbas av segregation oavsett område. Eh, och det drabbar både, eh, liksom socialt och kunskapsmässigt. Alla förlorar på det. Invandrare, svensk, rik, fattig, de elever som har stödbehov och faktiskt också de högpresterande. Och om man aldrig liksom har en klasskompis som är etnisk svensk, hur ska man då få svenska kompisar? Eh, om man aldrig möter familjer som kämpar med ekonomi, med långtidsarbetslöshet, med uteförskap. Hur ska man då kunna förstå andra människors förutsättningar? Eh, klassrummet är ju den perfekta platsen för integration. Så jag undrar, vad ska ni göra för att minska segregationen i skolan och skapa ett klassrum där människor med olika livsvillkor faktiskt möts?

[42:09] **Fouad Youcefi**

Ulf.

[42:10] **Ulf KristerSSon** (M)

Först vill jag bara säga att du har ju en stark poäng. Men i grund och botten vill vi också att alla skolor ska vara bra för alla barn, eller hur? Alldeles oavsett vilken skola man går i ska det vara bra. Och där visar ju rätt stora problem på ganska många ställen. Vi har ju lagt om väldigt mycket nu av skolpolitiken. Mer fokus på kunskap, ny läroplan, bättre betygssystem och allt detta. Så jag har gott hopp, även om PISA nog antyder att de här skärmarna och sociala medier är en ganska stor skuld. Men poängen tycker jag är att föräldrar och barn måste få välja skola. Då kan man välja en annan skola än där man bor och det ökar chansen att inte också gå i skolan om man bor i ett segregerat område. Det måste vara föräldrar och barn som väljer sin skola. Tar man bort den valfriheten, då kommer barn vara hänvisade till att gå i precis den skola som ligger närmast där de bor. Och vi kommer nog ha ett antal uteförskapsområden under en ganska lång tid framåt för det har kommit så många asylinvandrare till Sverige under så lång tid och de bor där. Men de barnen måste ju också få lära sig bra svenska så att de lyckas mycket, mycket bättre i framtiden än de hittills har gjort. Och då är skolan kärnan.

[43:19] **Fouad Youcefi**

Vad svarar du på Lisas fråga Magdalena?

[43:22] **Magdalena Andersson** (S)

Tack för frågan äh och tack för det arbete som du och så många andra lärare gör i Sverige för att våra barn ska både lära sig det de behöver men också fostras till goda medborgare. Ulf har ju rätt i att det, alla skolor ska vara bra skolor i vårt land. Äh och jag tycker också det är viktigt att det finns möjlighet för föräldrar att välja skola. Jag tror vi behöver titta över hur de här köerna ser ut. Att det blir enkelt att välja så att vi vet att också att alla föräldrar verkligen förstår att man kan välja och hur man väljer. Gemensam skolkö i en kommun skulle vara ett sätt sånt att kunna göra skolvalen mer likvärdiga. Det tycker jag är otroligt viktigt att när man väljer att det också blir ett i realiteten ett likvärdigt, ett likvärdigt skolval. Jag gick själv i en blandad äh högstadieskola äh när jag växte upp. Jag är övertygad om att jag är en klokare människa än om jag inte, inte hade gjort det. Äh men det var också en väldigt bra skola. Äh så att vi, vi lärde oss otroligt mycket och det är ju det som är centralt. Och det är ju där, där PISA-resultatet i går är ju liksom ett otroligt misslyckande med att vi, att vi har så totalt snabbt dropp i skolresultat. Men det kanske inte är så konstigt heller när det har sparats så mycket på skolan senaste åren.

[44:38] **Fouad Youcefi**

Vi ska prata vidare om skolan. Elisabeth har fler frågor.

[44:42] **Elisabeth Marmorstein**

Ja, Magdalena Andersson, Socialdemokraterna vill ju att alla skolhuvudmän ska ge uppdrag att motverka segregation. Vad innebär det mer konkret?

[44:54] **Magdalena Andersson** (S)

Nej men det är ju att försöka arbeta med att det man äh, att så att säga kunna attrahera elever från o-- att man ska, många olika ska välja skolor. Det kan man till exempel göra. Äh mina barn gick på en skola som hade handbollsinriktning. Då kom det folk från stora liksom ganska stor omkrets som gick på den handbollsinriktningen. Det gjorde att de lärde känna kompisar i andra delar av stan. Äh jättebra. Äh så att det finns ju ett sådant sätt som man kan jobba med att, att attrahera barn som har ja olika intressen att kunna träffas och mötas. Alltså ha samma intresse men att träffas och mötas på, mötas på samma skola.

[45:32] **Elisabeth Marmorstein**

Ulf Kristersson, vad vill du göra för att minska då den här skolsegregationen mer än vad du redan har nämnt här i kväll?

[45:39] **Ulf Kristersson** (M)

Ja men det, alltså glöm inte bort att varje skola måste vara bra och därför måste kraven på varje skola att fokusera på kunskap vara otroligt stark. Ordning och reda i alla skolor, inte bara vissa skolor. Det som bekymrar mig hela tiden, det är de här ständiga attackerna på valfriheten. I princip ta bort alla svenska friskolor för de nästan alla drivs i aktiebolagsform. Ta bort dem och sen

ständiga, man leker med tanken bussning, blandning. Jag säger: låt föräldrar välja skola. Alla skolor ska vara bra. Det ska vara hårda krav på alla skolor, offentliga och privata. Då kommer alla barn få gå i en bra skola. Det som bekymrar mig allra mest just nu, det är att det är fortfarande så att för många skolor har så mycket stök och oro på plats att det inte går att lära sig för de elever som verkligen vill lära sig.

[46:27] **Magdalena Andersson** (S)

Jag har en unge här, ursäkt i Sverige, statsminister. Vi har inga förslag på bussning, har aldrig haft förslag på bussning trots att Moderaterna säger det i varenda valrörelse. Vi vill inte stänga en enda skola i Sverige. Däremot så vill vi att pengarna ska stanna kvar i skolan, äh i skolan. Och skolan måste ha tillräckligt my-mycket med resurser, tillräckligt mycket trygga vuxna för att det ska vara ordning och reda i klassrummen. Att läraren kan utföra sitt arbete och vara klassrummets självklara chef.

[46:57] **Ulf Kristersson** (M)

Skolor har ju fått mer pengar varje år och det vet ju Magdalena Andersson, så det är inte sant. Men det är klart att om man tar bort alla aktiebolag i svensk skola, då stoppar man i prak-i praktiken valfriheten.

[47:07] **Elisabeth Marmorstein**

Ja, vi ska prata vidare om segregation. För att en förklaring till segregationen, det är ju i skolan, det är ju hur vi bor. Alltså i dag bor knappt sjuhundratusen i utanförskapsområden med låg ekonomisk standard, trångboddhet, låga skolresultat och en hög andel utrikesfödda. Magdalena Andersson, vad vill du göra för att ändra på det där?

[47:34] **Magdalena Andersson** (S)

Jag vill ju att alla bostadsområden ska vara trygga och trevliga bostadsområden som människor ska flytta till. Äh och därför vill ju vi ha ett stort arbete som vi har kallat för en Sverigeförhandling, där man i de kommunerna som har utsatta områden tillsammans med staten, tillsammans med fastighetsägare, tillsammans med civilsamhället, ser till att lyfta de här områdena. I grunden handlar det om att alla människor ska prata svenska, äh att alla människor kan arbeta och bidra. Här har vi aktivitetsplikten som vi är överens om, en viktig del i det. Det handlar om att få bort gängen, för inget barn i Sverige ska behöva möta gängens rekryterare när man går till skolan. Och vi ska ha skolor som ser till att fånga upp barnen från första dagen på förskolan hela vägen ut i gymnasieexamen och vidare ut i arbetslivet. Det är ju där som vi behöver samverka i samhället, äh i hela samhället för att se till att lyfta de utsatta områdena. Ordning och reda, arbete, tryggt och bra skolor.

[48:31] **Elisabeth Marmorstein**

Vad säger du Ulf Kristersson? Är var människor bor i sig ett problem?

[48:38] **Ulf Kristersson** (M)

Segregationen är ju ett problem. Det skapar utanförskap, hedersproblem och alla möjliga saker,

hög arbetslöshet. Det enskilt viktigaste vi har gjort på det här området just nu, det är faktiskt att få ner asylinvandringen till Sverige. Det kom trehundra tusen asylinvandrare under de åtta år som Magdalena var ansvarig. Nu har vi den lägsta nivån sen 1985. Vi har minskat asylinvandring. Det skapar för första situationen där vi inte fyller på segregerade områden med ständigt nya asylinvandrare. Och nu har vi en chans att ta ett tag i integrationen, svenska språket, arbete, utbildningsinsatser, hedersproblematiken på allvar. Allt detta skulle ge nästa generation barn, de som nu växer upp, lika goda förutsättningar som svenskfödda barn eller barn med svenskfödda föräldrar. Det är målet. Den politiken måste man vara överens om man ska genomföra. Ni har kunnat rösta ja till en del förslag för att ni har sluppit beroende av Miljöpartiet. Det hade ju aldrig gått om MP, V och C hade styrt den här politiken.

[49:41] **Elisabeth Marmorstein**

Den diskussionen får vi ta vid ett annat tillfälle för vi måste gå vidare.

[49:54] **Fouad Youcefi**

Det har kommit in mängder av frågor i Duo-appen, inte till dig och mig, Elisabeth, utan till er två. Äh, både i Duo-appen och på SVT Play ska jag säga. Och nu kommer ni få en minut var och så får vi se hur många frågor ni faktiskt hinner svara på. Det blir spännande tycker jag. Vi börjar med dig, Magdalena Andersson och din minut, den börjar så fort jag hittar dina frågor i mitt manus. Så kan det gå ibland att man tappar bort. Där hittade vi dem. Såhär gör vi. Vi börjar med din minut från och med nu. Vem av de andra partiledarna skulle du välja att ta med dig till en öde ö undrar Elisabeth?

[50:33] **Magdalena Andersson** (S)

Amanda Lind.

[50:35] **Fouad Youcefi**

Kommer S att återställa a-kassan om ni vinner valet undrar Pia?

[50:39] **Magdalena Andersson** (S)

Ja, det vill jag väldigt gärna göra.

[50:42] **Fouad Youcefi**

Lars undrar varför föreslår ingen att man ska få lägre utsläpp igenom att sänka hastigheten på Sveriges vägar med tio procent?

[50:51] **Magdalena Andersson** (S)

Vi har långa avstånd i Sverige.

[50:53] **Fouad Youcefi**

Man kan inte köra långsammare?

[50:55] **Magdalena Andersson** (S)

Det tar lång tid då. Jag tror att det är därför.

[50:57] **Fouad Youcefi**

Varför driver inte Socialdemokraterna frågan om brandmännens dygnsvila undrar Marcus?

[51:03] **Magdalena Andersson** (S)

Ja men där, där jobbar ju brandmännen tillsammans med, i, tillsammans med arbetsgivarna för att lösa den frågan. Det är en fråga för parterna.

[51:10] **Fouad Youcefi**

Vad tycker du att sittande regering har gjort bra? Undrar Rebecca.

[51:15] **Magdalena Andersson** (S)

Ähm, ja oj, vi har ju röstat för flera saker som jag tycker är bra på straffområdet inte minst.

[51:24] **Fouad Youcefi**

Är det tänkbart att S bildar en ren minoritetsregering och styr landet med hoppande majoriteter?

[51:30] **Magdalena Andersson** (S)

Det är en möjlighet.

[51:31] **Fouad Youcefi**

Precis på klockan där.

[51:33] **Elisabeth Marmorstein**

Ja, och då har vi några frågor även till dig, Ulf Kristersson. Din minut börjar nu och då måste jag börja med Elisabeths fråga: Vem av de andra partiledarna vill du ta med dig till en öde ö?

[51:45] **Ulf Kristersson** (M)

Det beror på vad man ska göra på den öden.

[51:49] **Elisabeth Marmorstein**

Ja, men okej, vi får inget svar då. Ska Google och Meta få etablera små kärnkraftverk för att ge el till sina datacenter? Undrar Espen.

[52:00] **Ulf Kristersson** (M)

Ja, om just de ska, det vet vi inte, men att vi ska ha små modulära reaktorer i Sverige, det är helt uppenbart.

[52:06] **Elisabeth Marmorstein**

Och vad har du fått igenom den här mandatperioden som inte blev som du ville? Undrar Rebecca.

[52:15] **Ulf Kristersson** (M)

Nej, men det är ju ständiga småjusteringar i saker. När vi till exempel stramade åt invandringspolitiken på goda grunder så såg vi att det var en grupp människor, unga vuxna, som hade en gammal lagstiftning från 2021. Men där vi korrigerat för att de inte ska drabbas av en stram invandringspolitik.

[52:32] **Elisabeth Marmorstein**

Anneli undrar: Hur många ministerposter får Sverigedemokraterna i din regering?

[52:38] **Ulf KristerSSon** (M)

Nej, men jag förhandlar inte ministerposter för en valseger. Man säljer inte skinnet förrän björnen är skjuten.

[52:44] **Elisabeth Marmorstein**

Och där hann vi inte med fler frågor till dig, Ulf KristerSSon.

[52:47] **Fouad Youcefi**

Ta mig sjutton, det går att svara kort på frågor. Otroligt hörni. Men nu ska vi faktiskt gå vidare och vi ska ta oss ner hit. Jag ska be er säga hej till Torbjörn Wikström. Du får stå om du vill eller så sitter du kvar. Du har ju rest hit ända från Arvika och du har ju minst sagt ett lite trassligt förflutet som du är väldigt öppen med. Du har missbrukat alkohol, du har suttit i fängelse. Men 2017, då blev du både nykter och frälst. Men det där har inte räddat din ekonomi. Du lever på försörjningsstöd i dag. Vad är det som du vill fråga?

[53:23] **Torbjörn Wikström**

Jag har en fråga: Vad vill ni göra för att alla vi som lever i träsket ska kunna överleva?

[53:30] **Fouad Youcefi**

Vad vill ni göra för att alla ni som lever, alla de som lever i träsket ska överleva? Undrar alltså Torbjörn.

[53:36] **Ulf KristerSSon** (M)

Men vi har ju, vi har ju system i Sverige och jag tycker det är otroligt imponerande. Din resa som en personlig resa är ju fantastisk. Det förstår jag att man också vill kunna arbeta och försörja sig själv. Men redan resan att bli nykter och min fru som är präst skulle säga att bli frälst är en fantastisk sak också. Bara det är ju en livsresa. Sen har vi olika välfärdssystem för att hjälpa människor. Om man kan arbeta, då ska man i första hand arbeta. Om man inte kan arbeta så har vi ju system för det också. Det som förr kallades för förtidspension, sjukersättning och så har vi andra bidrag också. Men jag förstår att du vill i grund och botten arbeta och skulle kunna arbeta också. Och då har ju arbetsgivare ganska många stöd för att kunna få hjälp Om man till exempel har vissa begränsningar som till exempel rullstolen skulle kunna innebära. Jag hoppas det går bra verkligen.

[54:24] **Fouad Youcefi**

Förlåt att jag avbryter och Magdalena du ska få komma in alldeles strax. Men jag vet också Torbjörn att det var viktigt för dig att berätta att du lever som sagt på bidrag just nu och det är många som gör det. Du tycker att det har blivit tuffare att få pengar från Försäkringskassan och från alla håll. Och du sa också såhär när jag pratade med dig innan att i slutet av varje månad så får du låna pengar. Du har en liten dotter där hemma och ni får vända på varje krona. Är det något mer du vill lägga till innan vi släpper in dig Magdalena?

[54:48] **Ulf Krister**sson (M)

Nej, men det som du själv säger att om det är Försäkringskassan, då är man ju inne i de systemen där man kan arbeta. Om man inte kan arbeta, då finns det ju permanenta ersättningar. Och ibland blir man också oense med Försäkringskassan. Då ska man överklaga så att man får sin, liksom, rätt igenom i domstol. Så det tycker jag är mitt tips där.

[55:04] **Fouad Youcefi**

Magdalena Andersson, vad vill ni göra för att personer som Torbjörn ska överleva ekonomiskt?

[55:10] **Magdalena Andersson** (S)

Jag vill också säga att fantastiskt att du berättar också om din resa. Är väldigt glad att träffa dig. Jag tänker att du vill gärna arbeta och ett sätt som kan underlätta för dig och andra i din situation, det är lönebidrag. Där har ju de inte höjts på det sättet som de skulle behöva göras. Så att jag vill ju gärna höja lönebidragen. Ett annat alternativ är ju också Samhall, där många kan ta ett steg in på arbetsmarknaden. Där tycker vi att fler också ska kunna få den möjligheten via Samhall. För det är klart att alla, alla som vill, som du som vill vara med och bidra, som inte får möjlighet att göra det. Det är ju förslösad kraft och kompetens. Och du har ju mycket erfarenhet också. Sen har du ju också en, sen har du ju också en dotter. Nu vet inte jag gammal hon är, men är hon, är hon i. Vad sa du?

[55:56] **Torbjörn Wikström**

Två.

[55:57] **Magdalena Andersson** (S)

Två. Då vill vi också dubbla barnbidragen inför jullovet och inför sommarlovet. Då finns ju större möjligheter att kanske göra något extra. Där köpa en extra julklapp eller göra extra roligt på sommaren. Sen vill vi också göra det billigare för alla vuxna att gå till tandläkaren. För dig skulle det betyda mycket. Om du skulle behöva göra något som kostar tiotusen, så skulle man istället behöva betala tusen med vårt förslag.

[56:19] **Fouad Youcefi**

Tack för att du svarade på Torbjörns fråga. Jag vet att Elisabeth vill fråga mer om det här.

[56:26] **Elisabeth Marmorstein**

Ja, det stämmer. Alltså Torbjörn är ju inte ensam. En kvarts miljon människor fick ekonomiskt bistånd någon gång under 2025. Och i somras infördes ett aktivitetskrav som innebär att en person som lever på försörjningsstöd måste delta i aktiviteter för att kunna få jobb. Annars kan bidraget minskas eller dras in. Ulf Krister

sson, vad är poängen med det här aktivitetskravet? Hur kan det hjälpa människor som lever på försörjningsstöd?

[56:58] **Ulf Krister**sson (M)

Låt oss först komma ihåg, varför har vi försörjningsstöd överhuvudtaget? Jo, det har vi ju för att människor som inte ska lämna arbetsmarknaden, alltså som inte anses inte kunna arbeta. Då kommer man förtidspension, sjukersättning. Människor som ändå inte har några inkomster, så får

man försörjningsstöd tills man får inkomster. Det är en risk vi har sett med det här, det är ju att väldigt många människor riskerar att hamna i långvarigt ekonomiskt bistånd i försörjningsstöd och då vara längre och längre från arbetsmarknaden. Och därför har vi sagt att medan man får bidragen, och de finns ju av en anledning, så ska man samtidigt göra aktiviteter som gör att det ökar chansen att man kommer in närmare arbetsmarknaden. Sen fattar vi alla att det rätt ofta blir lite konflikter om detta. En del människor som har försörjningsstöd tycker att de egentligen borde ha det vi kallar för förtidspension, men Försäkringskassan bedömer att det finns ändå en arbetsförmåga. Vi vill minska risken att många människor lever på bidrag onödigt länge så fort som möjligt in på arbetsmarknaden. Det är vår idé.

[57:54] Elisabeth Marmorstein

Vad säger du Magdalena Andersson? Varför är det här aktivitetskravet viktigt?

[57:59] Magdalena Andersson (S)

Det var ju jag som initierade det när jag var statsminister och som nu den här regeringen har tagit vidare. Och i grunden handlar det ju om att alla i vårt land ska bidra efter förmåga. Och är det så att man har försörjningsstöd för att man inte talar tillräckligt bra svenska? Ja, då ska man upp till fyrtio timmar i veckan läsa svenska. Är det så att man inte har arbetsmarknadserfarenhet? Ja, då ska man upp till fyrtio timmar i veckan bidra i praktik eller på något annat sätt. Och är man, har man möjlighet att få ett arbete, ja, då ska man också kunna få hjälp med att komma in på arbetsmarknaden. Men i grunden så tänker jag att vi ska ta tillvara varenda människa i det här landet och då ska man bidra i det här aktivitetskravet. Men sen ska vi säga, det är klart, det finns en del som har försörjningsstöd som har väldigt liten arbetsförmåga för att man har liksom någon form av hinder. Så det måste ju avpassas. Men upp till fyrtio timmar kan man arbeta så ska man också bidra.

[58:45] Elisabeth Marmorstein

Här är ni överens. Men Ulf Kristersson, vid årsskiftet så införs ju också ett bidragstak för att minska bidragen ytterligare. Varför är det rätt väg att gå?

[58:57] Ulf Kristersson (M)

Därför att det är orimligt att den som kan arbeta och har relativt många barn kan få mer pengar varje månad än den som också arbetar. Det kan inte vara så att man ska kunna leva på bidrag och ha det bättre ställt än den som går till jobbet varje dag. Det var inte meningen när vi skapade den svenska bidragssystemen, men man kan alltså lägga dem på varandra, stapla bidrag på varandra och komma upp i så höga summor att inget arbete skulle kunna konkurrera med den bidragsinkomsten. Det skapar långvarigt bidragsberoende, inte minst bland utrikes födda kvinnor. Jag vill ha in dem på arbetsmarknaden, lära sig svenska, gå till jobbet så att deras föräldrar ser sina, ser sina, barnen ser sina föräldrar gå till jobbet.

[59:40] Elisabeth Marmorstein

Magdalena Andersson, du har sagt att du vill stoppa det här bidragstaket. Varför?

[59:45] **Magdalena Andersson** (S)

Det finns många. Jag tycker man ska kvalificera in sig in i de svenska försäkringssystemet. Man ska inte kunna plocka ut bidrag hur som helst. Där är det ju så att försörjningsstödet så räknas ju om man har andra bidrag, så räknas det av från försörjningsstödet. Så det är ju inte så att man kan stapla dem ovanpå varandra om man har försörjningsstöd. Det är ju, det är ju liksom en falsarium. Men däremot tycker jag precis nu när vi inför den här aktivitetsplikten. Om man har en mamma och en pappa som bidrar i aktivitetsplikt fyrtio timmar i veckan, båda två. Så får man nu alltså flera tusenlappar mindre i månaden om man har fler än tre barn. Men bidrar två föräldrar, gör allt som samhället kräver av dem, bidrar fyrtio timmar i veckan. Då ska barnen inte behöva lägga sig hungriga. Det är inte mitt Sverige.

[1:00:28] **Ulf Kristersson** (M)

Och jag tycker att barnen borde vara i förskola. Mammorna borde gå till jobbet och man kan arbeta. Om de inte kan söka ett jobb, lär dig svenska så att du kan söka ett jobb. Det är syftet med bidragstak.

[1:00:38] **Magdalena Andersson** (S)

Men det är ju det som de gör i aktivitetsplikten. Det är ju precis det som vi kräver av dem med aktivitetsplikten. Så du lägger ju ett krav på att de ska göra det. Men sen riskerar ändå barnen att lägga sig hungriga.

[1:00:47] **Ulf Kristersson** (M)

Fast om man kan få mer pengar i bidrag än i lön, då har man väl ändå skapat ett ganska konstigt system. Fråga dem som går till jobbet varje morgon.

[1:00:53] **Elisabeth Marmorstein**

Och där behöver vi dra ett streck för den debatten. Fouad, du har en ny fråga och det ska handla om svenskt lantbruk, eller hur?

[1:01:00] **Fouad Youcefi**

Ja, det är många frågeställare som vill ha svar fortfarande. Så jag upprepar uppmaningen om gärna lite korta svar om ni har möjlighet. En fråga ska komma från dig, Lisa. Du jobbar ju på din familjs bondgård och du planerar att ta över den där så småningom. Vad vill du fråga?

[1:01:15] **Lisa**

Ja, vi är väldigt få bönder kvar som förväntas producera mat åt resten. Och det är vi som är er matförsäkring. För att vi ska förse er med mat varje dag, även vid kris, så behöver ni handla av oss. Svensk och lokal mat måste väljas både på livsmedlernas, livsmedelsbutikernas hyllor och i de offentliga upphandlingarna. Men oftast så är det ju den importerade billigaste maten som väljs. Och jag undrar vilka konkreta åtgärder kommer ni göra för att se till så att de offentliga måltiderna bidrar till Sveriges matförsäkring?

[1:01:54] **Fouad Youcefi**

Magdalena Andersson?

[1:01:55] **Magdalena Andersson** (S)

Ja, och det här är ju, det här handlar ju om att vi vill ha en levande landsbygd som du då vill vara med och bidra till. Tackar, det är fantastiskt. Det svenska lantbruket, det är också hög kvalitet. Vi har höga krav på djurhållning, men det är också en beredskapsfråga. Det är liksom viktigt för oss i kris eller i värsta fall krig att vi har den här försörjningen. Och då är det tycker jag naturligt att vi också ser till att vi i så stor utsträckning som möjligt också kan konsumera de här varorna lokalt. Då sparar vi utsläpp och vi har ett levande landsbygd. Så vi har ju haft förslag på just att man ska försöka köpa eller att man ska köpa just lokala varor. Inte, jo gärna ekoodlade varor till både skolbespisningar och äldreboenden. Exakt hur det ser ut i olika kommuner just i dagsläget, det vet jag inte, men det är ju den inriktningen som vi vill se. Vi vill ju också ge stöd till bönderna när man, när man väljer att odla ekologiskt för att dels att det finns en efterfrågan men också för att det är bra för miljön.

[1:02:56] **Fouad Youcefi**

Vad säger du om KristerSSon?

[1:02:57] **Ulf KristerSSon** (M)

Nej men, man måste ha hållbar lönsamhet om man ska driva jordbruksföretag. Så är det. Oavsett om det är stora eller små. Historiskt har vi varit väldigt bra på det här i Sverige. En sak som jag har träffat många kommunalråd när man reser nu då. De vill systematiskt köpa lokalt. Och då finns det en massa upphandlingsregler som är oändligt komplicerade, som måste förändras och förenklas. Så man kan köpa lokalt utan att sätta all konkurrens ur spel förstås. Det är viktigt. Det andra vi har gjort har varit att stärka konkurrenskraften igenom att ta ner bränslepriserna. Otroligt stora kostnader i väldigt många jordbruksföretag. En tredje sak är svenska skogen. Värna, många har ju både jordbruk och skogsbruk i ett och samma företag. Att värna skogsbrukets möjligheter att inte lägga hinder på svenska skogsbrukare som jag tycker det finns en ständig tendens att alltid se andras intressen istället för att se den som odlar skog eller brukar skog på ett hållbart sätt. Så det är några saker som vi håller på med. Sen är ju beredskapsfrågorna. Vi bygger upp nu beredskapslager av olika produkter. Det har vi inte haft sedan fyrtio-, femtotalet i Sverige och nu bygger vi upp det igen.

[1:04:01] **Fouad Youcefi**

Vad tyckte du om de där svaren? Hörde du något du gillade eller var det sådär?

[1:04:05] **Lisa**

Ja, alltså det pratas om beredskapslager, men varför? Ja, om då är det importerade konserver eller ska vi inte bygga upp ett lokalt robust livsmedelssystem istället?

[1:04:15] **Ulf KristerSSon** (M)

Exakt. Jo, men livsmedelsstrategin bygger ju mycket på det att systematiskt se till att svenska

bönder ska kunna driva livskraftiga företag. Det är hela idén bakom det. Och inte konkurrera ut dem så att det bara blir utländska bönder som levererar mat till Sverige.

[1:04:28] **Fouad Youcefi**

Och Magdalena Andersson.

[1:04:29] **Magdalena Andersson** (S)

Jag tänker att det är också viktigt att kommuner och regioner har råd att göra det här. Och jag vill ju gå till val just på att kommuner och regioner ska kunna få i takt med att kostnaden ökar, också kunna få öka den statliga finansieringen så att man har den där trygga grundfinansieringen. Slipper de här små smygbesparingarna hela tiden som riskerar att man just struntar i att köpa lokala råvaror istället för att köpa utländska importerade.

[1:04:52] **Fouad Youcefi**

Tack snälla för det. Vi ska gå vidare. Den tionde april 2024, ja då fick Aneta Demir det där beskedet som ingen syster i världen vill få. Hennes bror Mikael hade blivit mördad, dessutom framför sin tolvåriga son. Aneta, din bror mördades när han var på väg för att bada med sin son. När han konfronterade ett gäng ungdomar i en gångtunnel. Men jag minns också dig. För att när jag sände det här programmet för fyra år sedan, då var du även i publiken.

[1:05:33] **Aneta Demir**

Det stämmer. Jag var här för fyra år sedan med min vän Susanne, som är mamma till tolvåriga Adriana som blev skjuten utanför McDonald's 2020. Då stod jag bakom henne och höll hennes hand för hon var så nervös. Trodde aldrig någonsin att det skulle bli ombytta roller på oss. Att det är jag som skulle stå här fyra år senare. Det går inte att ta in.

[1:05:54] **Fouad Youcefi**

Och du vill prata om brottsoffer. Vad är det du vill? Vad har du för erfarenheter?

[1:05:59] **Aneta Demir**

Väldigt dåliga. Jag fick ingen hjälp, tyvärr. Man lämnas helt ensam kvar i sorgen. Man kollapsar totalt. Det blir ett kaos. Du äter inte, du sover inte. Det är ångest, PTSD. Hela familjen är i kris. Det är begravning, det är jobb, Försäkringskassa. Du ska avsluta den dödes liv. Listan är oändlig och allt det där förväntas av oss som brottsoffer att ta tag i. Det går inte. Och jag upptäckte väldigt tidigt att jag inte kommer få någon hjälp. För om inte ens ett barn som ser sin pappa skjutas till döds får rätt krishjälp. Vem är då jag att förvänta mig det?

[1:06:43] **Fouad Youcefi**

Vad är det du vill fråga dem i kväll?

[1:06:44] **Aneta Demir**

Ja, jag undrar, det är jättefint när ni kommer ut till de här platserna där folk har blivit skjutna och visar ert stöd. Tack så mycket. Men jag undrar vad händer dagen efter när alla kamerorna är borta? Vem är det då som tar hand om oss som tvingas leva vidare med de här konsekvenserna?

[1:07:01] **Fouad Youcefi**

Magdalena Andersson, vad säger du?

[1:07:03] **Magdalena Andersson** (S)

Tack för att du är här. Och jag vet ju också att du har engagerat dig i att stoppa skjutvapenvåldet. Och jag vill verkligen tacka för det engagemanget också. Det är ju uppenbart att det brister i stöd till brottsoffer direkt efter det har hänt. Jag vet att polisen arbetar ju med att ha en samordnare som kan hjälpa till med kontakter. Men vi har ju föreslagit att kommunerna på ett annat sätt också ska kunna ha ett stöd för människor som har hamnat i den typen av krissituationer. För precis som du säger, det är väldigt många som man behöver ha kontakt med i en sådan situation och att kommunen ska kunna komma med liksom en krissamordnare i ett sådant, i ett sådant läge för att stötta familjerna. Det är viktigt att polisen kan göra sitt, men vi tycker att kommunen ska göra det. Och det värsta är att det finns alldeles för många med dina erfarenheter i vårt land.

[1:08:01] **Fouad Youcefi**

Ulf Kristersson, vad vill Moderaterna göra just för att stärka stödet för brottsoffer?

[1:08:05] **Ulf Kristersson** (M)

Låt mig komma till det. Låt mig först säga bara att din berättelse och den för fyra år sedan, det är orsaken till den totala omläggningen vi har gjort av hela brottsbekämpningen de senaste fyra åren. Det hjälper ju inte dig just nu. Jag förstår det, det är förfärligt. Men vi har alltså fått ner den grova kriminaliteten dramatiskt. Jag var i Eskilstuna häromdagen, trettiotvå skjutningar för fyra år sedan, två skjutningar. Göteborg, ingen skjutning på ett helt år. Det är en dramatisk förändring. Den var absolut nödvändig för att ingen mer ska uppleva detta. Nästa sak vi vill göra är brottsofferperspektivet. Att alltid tänka på brottsoffret, inte på gärningsmannen. Det vi vill göra det är att ta de här enorma tillgångar som vi nu tar från kriminella, deras lyxbilar, deras klockor och alla saker. De pengarna ska gå rakt till brottsoffer. De pengarna, hundra miljoner just nu ungefär som vi har samlat in med den nya lagstiftningen, de ska gå till svenska brottsoffer.

[1:09:08] **Fouad Youcefi**

Pengastöd, eller hur då?

[1:09:09] **Ulf Kristersson** (M)

Genom att öka brottsofferjourens möjligheter, brottsofferersättningen. Man ska inte behöva kräva in pengarna själv, utan staten ska vara den som kräver in pengarna. Och nu när vi tar så stora summor för de här gängkriminella, fastigheter, bilar och många andra saker, då finns det rejält med pengar som ska gå direkt till dem som har blivit drabbade av den grova kriminaliteten. Men framför allt, brotten ska inte äga rum överhuvudtaget. Och äntligen är vi på rätt väg i Sverige när det gäller brottsbekämpningen.

[1:09:36] **Fouad Youcefi**

Aneta, jag uppskattar att du är här. Jag hoppas att ingen i publiken om fyra år ska ha upplevt det du upplevde på de här fyra åren. Elisabeth?

[1:09:44] **Elisabeth Marmorstein**

Ja, vi håller oss kvar då i kriminaliteten. Och det är ju så att skjutningarna har mer än halverats under mandatperioden. Straffen har skärpts och polisen har också fått flera nya verktyg för i kampen mot gängbrottsligheten. Magdalena Andersson, Socialdemokraterna, har stått bakom mycket av detta. Hur säkra kan väljarna vara på att du kommer fortsätta på den vägen?

[1:10:07] **Magdalena Andersson** (S)

Jag kommer inte leda en regering som är soft on crime. Vi har ju under de här åren lagt om vår kriminalpolitik och vi har en mycket tuffare kriminalpolitik än vi hade haft förut. Vi har stött regeringens förslag, äh i princip alla av dem. Men vi har ju, ser ju också att efter de här åren att det behövs mer. Inte minst för att komma åt gängtopparna, de som beställer sprängningarna och skjutningarna för att verkligen slå sönder de kriminella gängen. Där vill vi ha en svensk maffialagstiftning. En lagstiftning som har fungerat i andra länder just för att komma åt gängens strukturer. Det vill jag se i Sverige. Men det är också uppenbart att vi behöver göra mycket, mycket mer för att unga inte, unga, barn och unga inte ska dras in i kriminalitet. Vi vill se ett riskfamiljprogram för att tidigt identifiera riskfamiljer. Vi vill se punktmarkering av unga som är på glid. Men framför allt så vill vi ju se till att ungdomar växer upp och ser sina föräldrar gå till jobbet, att de har en lön som man kan leva på så att de blir förebilder snarare än de kriminella gängen. Där är ju, Kristersson har ju inte ens velat utreda den här maffialagstiftningen. Äh, det tycker jag är väldigt dåligt. Men det är också så att det har sprängningar eller skjutningarna har gått ner, sprängningarna har gått upp. Men det värsta som har hänt de här åren, det är ju att vi har sett en sjuhundraprocentig ökning av antalet barn och unga under femton år som är involverade i mordärenden. Och här är det ju uppenbart, det här är ju liksom en pandemi som drar i väg. Här måste vi sätta stopp och här behövs helt andra åtgärder. Här behövs punktmarkering och vi måste gå på dem. Techjättarna som lägger upp mordannonser på ett helt annat sätt än vad vi förmår göra i dag.

[1:11:49] **Elisabeth Marmorstein**

Kristersson, hur låter det? Ny maffialag till exempel.

[1:11:52] **Ulf Kristersson** (M)

Jag tror att rätt många faktiskt trodde att Socialdemokraterna hade lagt om sin kriminalpolitik fram till dagen för några veckor sedan där de röstade nej till att ta bort straffrabatten. För mig var det som vattendelare. En del brott ska inte räknas alls. Brottsoffret fanns inte överhuvudtaget. De sa alltså nej till att ta bort straffrabatterna som upprättar, ger upprättelse åt brottsoffer och låser in farliga människor längre. Där tappade de all sin trovärdighet. Det andra jag vill säga, det må vara så att Magdalena Anderssons parti har röstat på ganska många av våra förslag, men det var vi som kunde lägga dem. För att en regering med Vänsterpartiet, Miljöpartiet- Och kanske Centerpartiet skulle aldrig ens kunna lägga förslagen för de partierna är emot hela vår omläggning. Det är en total omgörning av kriminalpolitiken och ni får gärna haka på ifall ni vill. Men det kräver en regering som jag leder för att lägga förslagen på bordet.

[1:12:49] **Elisabeth Marmorstein**

Vad svarar du på det Magdalena Andersson?

[1:12:53] **Magdalena Andersson** (S)

Det Ulf Kristersson säger om mängdrabatten är helt enkelt inte korrekt. Vi Socialdemokrater vill ta bort mängdrabatten för grova sex-- för sexualbrott, för våldsbrott och vi vill göra det snabbt. Det Ulf Kristersson har gjort är att göra det här till en bråkfråga istället för att göra skillnad i verkligheten. Han har lagt ett förslag i riksdagen som är ett luftslott som, eh, riksdagen har beslutat om, men där vi inte vet när det ska genomföras. Och en, en lagstiftning som är beslutad men inte genomförd. Det hjälper inte ett enda brottsoffer. Och Kristersson hade kunnat välja en annan väg. Om man hade gått fram med och börjat med att ta bort mängdrabatten för sexualbrott, då hade vi redan den första januari 2027 kunnat avskaffa straffrabatten för serievåldtäktsmän. Men det har ni valt att inte göra, utan han vill istället stå här och bråka om det.

[1:13:43] **Ulf Kristersson** (M)

Alltså, det här är ju helt ofattbart. Om ni var för att ta bort straffrabatten, varför röstar du då nej? Jag har ju sett bilden. Nej, det är ju helt obegripligt. Jag är för detta, men jag ska ändå rösta nej för säkerhets skull. Det är en helt obegriplig politik. Många av de brott som begås, de kommer alltså förbli, få rabatt även med er politik. Äldrebedrägerierna, en massa misshandelsbrott. Brottsoffren får inte upprättelse och farliga människor kommer att komma ut så tidigt att den som är drabbad av brotten ska möta personen på gatan. Ni sviker landets brottsoffer.

[1:14:19] **Elisabeth Marmorstein**

Magdalena Andersson.

[1:14:20] **Magdalena Andersson** (S)

Det Ulf Kristersson la på bordet. Det var ett luftslott som har blivit sågat av en hel expertkår som det inte var något genomförandedatum på och som man inte har någon finansiering för. Det var därför vi tryckte nej. Och det är för att om jag blir statsminister, då kommer jag så fort det överhuvudtaget går lägga fram en lagstiftning som tar bort mängdrabatten för serievå-- för våldsbrott. Det gör att serievåldtäktsmän redan under nästa år inte längre kommer att ha en straffrabatt. Med mig går detta snabbare, men Ulf Kristersson vill ha det här som en stridsfråga istället för att samarbeta med mig. Och priset, det betalar de brottsoffer som kommer att ha inte konstigt den här straffrabatten borta.

[1:14:59] **Ulf Kristersson** (M)

Saken är ju den att ni har inte ens råd att ta bort straffrabatten för ni prioriterar andra saker. Läger man tjugotvå miljarder på bistånd, då har man inte råd med åtta miljarder som det kostar att genomföra att ta bort straffrabatten. Och ni nämnde inte ens ordet brottsoffer i ert alternativa förslag. Faktum är att det krävs en regering som inte är soft on crime. En regering som ser brottsoffren, inte gärningsmännen och som är beredd att göra saker även om man får lite kritik för det. Det vågar inte ni och era alt-- era regeringspartners är emot att göra det.

[1:15:32] **Magdalena Andersson** (S)

Det Sverige behöver, det är inte en statsminister som bråkar om viktiga frågor, som försenar viktig lagstiftning för att han vill bråka om det i valrörelsen. Det är ovärdigt. Dessutom har Kristersson i dag använt något av det värsta som en kvinna kan råka ut för, nämligen att bli misshandlad av sin partner, partner, som ett slagträ i valdebatten. Det är så ovärdigt, dessutom på oriktiga grunder utifrån vad jag förstår.

[1:16:03] **Elisabeth Marmorstein**

Du får svara kort var det Ulf Kristersson.

[1:16:04] **Ulf Kristersson** (M)

Ja, för att vi bryr oss om brottsoffren. Det är därför. De-- ni bryr er om gärningsmännen, vi bryr oss om brottsoffren.

[1:16:11] **Magdalena Andersson** (S)

Och därför får brottsoffer alltså inte upprättelse med Ulf Kristersson.

[1:16:16] **Elisabeth Marmorstein**

Vi behöver gå vidare. Det är inte så väldigt lång tid kvar av det här programmet. Eh, Fouad, du har en till fråga, eller?

[1:16:24] **Fouad Youcefi**

Jajamän, och nu ska vi se om ni bryr er om er själva, men om några år.

[1:16:32] **Vasso**

Hej, jag heter Vasso och jobbar i äldreomsorgen Mölndal. Eh, och vi har ju blivit lite mindre personalneddragningar. Och nu är min fråga till er, för ni kommer ju säkert också bo på ett äldreboende. Vad hade ni valt att ta bort om ni hade fått välja mellan tre saker?

[1:16:53] **Fouad Youcefi**

Du skickade tre, eh, förslag här. Vad skulle ni välja? Skulle ni tvätt och duscha bara var tionde till fjortonde dag? Skulle ni bli kvar i sängen hela dagen för att det inte finns personal nog att hjälpa er upp? Eller skulle ni inte kunna gå på toaletten så ofta som ni behöver? Hon ber om ett enkelt val här. Ett, två eller tre. Vad säger du, Ulf Kristersson?

[1:17:17] **Ulf Kristersson** (M)

Nej, men så ska man inte behöva välja i Sverige. Och fakt-- Jag har all respekt för din erfarenhet, men faktum är att sammantaget lägger vi mer pengar på svensk äldreomsorg än någon gång förut. Sen kan det ändå behövas ännu mer pengar och förutsättningen för mer pengar, det är ju att man prioriterar äldreomsorg, att så många som möjligt jobbar och betalar skatt så vi har råd med sakerna. Att man inte skickar pengarna någon annanstans, till exempel, det är ju förutsättningen.

[1:17:42] **Fouad Youcefi**

Förlåt, nu är jag lojal här med Vasso. Hon bad ju om ett, om dig att välja på de här tre.

[1:17:46] **Ulf Kristersson** (M)

Det är klart vi inte ska välja bort någonting sådant. Så blir det om vi inte har tillräckligt mycket pengar i Sverige som vi kan lägga på äldreomsorgen, men vi ska ha tillräckligt mycket pengar och vi har ökat resurserna till äldreomsorgen varje år.

[1:17:59] **Fouad Youcefi**

Men du hade svårt för att välja någon av de här tre exemplen.

[1:18:02] **Ulf Kristersson** (M)

Jag tror ingen vill ta bort någon av de sakerna. Och det är därför det är så viktigt att vi har ekonomi som har råd att ge pengar till äldreomsorgen.

[1:18:09] **Fouad Youcefi**

Magdalena Andersson, vilka av de här tre skulle du välja?

[1:18:12] **Magdalena Andersson** (S)

Ligga i sängen. Men ingen ska behöva göra ett sådant val. Och det är därför som vi går fram med det som jag har kallat för valrörelsens osexigaste men viktigaste vallöfte. Nämligen en trygg grundfinansiering, trygg statlig grundfinansiering för äldreomsorgen, för sjukvården och för skolan. Så när kostnaderna ökar, då också, också den statliga finansieringen ökar. För att ingen ska behöva göra det här valet. Tack för det arbete som du gör i äldreomsorgen.

[1:18:45] **Fouad Youcefi**

Men du var också osäker på valet här.

[1:18:46] **Magdalena Andersson** (S)

Nej, jag sa ligga i sängen sa jag. Men jag sa också att det ska ingen behöva göra. Och det här handlar ju om människor som har byggt upp det här landet vi är så stolta över. Som har ställt klockan på morgonen, som har jobbat och slitit år ut och år in. Det är klart att de förtjänar en bra äldreomsorg. De förtjänar rättvisa, respekt och en trygg äldreomsorg.

[1:19:07] **Fouad Youcefi**

Hon har fler frågor på det här ämnet.

[1:19:10] **Elisabeth Marmorstein**

Ja, det har jag. Alltså när ni lyssnar på Vasso här, Ulf Kristersson, hur orolig är du för att bli gammal?

[1:19:18] **Ulf Kristersson** (M)

Jag tror vi alla är lite oro. Alltså antingen ser vi fram mot en ålderdom som är fylld av många friska år där man kan göra andra saker än att arbeta, men också många som är oroliga för att det kanske inte bara blir friska år. De flesta har ganska många friska år, men precis som du sa, väldigt många kommer också behöva fin omsorg. Min mamma var precis i en sådan situation, tyvärr under, under pandemin. Men jag skulle säga det som oroar mig allra mest, det är nog möjlighet och förmåga att rekrytera duktiga medarbetare som vill jobba där också. Det är det enskilt största bekymret. När

jag träffar dina kollegor runt om i Sverige, då säger de alltid: "Prata väl om vårt yrke. Se till att unga människor väljer de yrkena." Man måste inte jobba just där hela livet, men det kan vara ett jobb man har ett antal år. Fler unga människor behöver komma in i vård- och omsorgsyren för dem vet vi. All kommer inte ta de jobben. Det kan vi vara säkra på.

[1:20:13] Elisabeth Marmorstein

Magdalena Andersson, hur känner du inför att åldras i Sverige?

[1:20:18] Magdalena Andersson (S)

Beror på vilken regering som svenska folket väljer på söndag. För det är klart, efter pandemin så var ju en av de viktigaste slutsatserna från Coronakommissionen var att vi behövde lyfta äldreomsorgen i Sverige, att den inte höll tillräcklig kvalitet. Men nu har vi haft en regering som ägnat sig åt att sänka skatten för de allra rikaste. Det har varit viktigare än att satsa på äldreomsorgen. Och här behöver Sverige välja en ny riktning. Jag går inte till val på att höja skatten för någon som tjänar över sjuttiotusen kronor. Men jag tycker att de som har fått stora skattesänkningar senaste åren, som har mycket höga inkomster, att de kan vara med och bidra lite mer. Bland annat för att våra äldre ska både kunna gå upp ur sängen, man ska kunna gå på toa och, eh, duscha mer än var tionde dag. Det är, för mig är det en, en helt nödvändig prioritering. Vi behöver också ta bort minutstyrningen i äldreomsorgen så att ni proffs verkligen kan vara proffs.

[1:21:13] Ulf KristerSSon (M)

Och de miljarder ni lägger på ökat bistånd till andra länder kan vi lägga till svensk äldreomsorg. Så enkelt är det.

[1:21:20] Magdalena Andersson (S)

Ulf KristerSSon, jag vill sluta prata om det.

[1:21:22] Elisabeth Marmorstein

Ja men ett problem inom äldre, inom äldreomsorgen, det är ju bristen på personal. Du var inne lite på det. Enligt Socialstyrelsen så behöver femtiotusen fler arbeta inom äldreomsorgen till 2030. Hur ska det gå till Ulf KristerSSon?

[1:21:38] Ulf KristerSSon (M)

Att systematiskt uppmuntra unga människor att söka de viktiga vårdutbildningarna. Vård- och omsorg. Nej, det hade varit enkelt. Då hade det skett för länge sen. Det fattar ju alla. Men att systematiskt vi som föräldrar pratar med våra ungdomar. Det är väldigt många människor i dag som väljer, ska vi säga, allmänt teoretiska gymnasieutbildningar utan någon riktig idé, men som antagligen kunde ha valt en vård- och omsorgsutbildning och ha det jobbet i vart fall i ett antal år och sen kanske om utbildas i senare livet. En av poängerna vi lever så länge, det är att vi kan inte ha samma yrke hela livet. Jag vill att vi systematiskt uppmuntrar unga människor till de viktiga, vad kan vi säga, praktiska yrkena. Det finns både i vård och omsorg, men det finns också i hantverksyrken.

[1:22:21] **Elisabeth Marmorstein**

Magdalena Andersson, uppmuntra unga människor att välja att jobba inom äldreomsorgen. Vad säger du?

[1:22:26] **Magdalena Andersson** (S)

Ja, istället för att uppmuntra tror jag det är bättre att ge bra arbetsvillkor så att man vill jobba där. Ta bort minutstyrningen, se till att man får jobba heltid, avskaffa delade turer. Alltså, vilken ung människa vill jobba i ett jobb där du först får jobba på förmiddagen och sen du ska du vara ledig några timmar på, mitt på dagen och sen ska du gå och jobba på kvällen. Alltså, och för att vi ska kunna göra det här, då måste vi se till att också finansiera det. Vi får inte bättre äldreomsorg än vi betalar för. Det är klart att det kan gå att göra vissa effektiviseringar med ny teknik och man kan ha nattkamera och annat. Det uppskattar de äldre. Men i grunden, vi kommer aldrig kunna finansiera en god äldreomsorg med skattesänkningar för de rikaste.

[1:23:05] **Ulf KristerSSon** (M)

Eller med ökat utlandsbistånd.

[1:23:06] **Magdalena Andersson** (S)

Ja men ursäkta Ulf KristerSSon, vi har ju förslag på en miljard, inte på några tjugo.

[1:23:11] **Ulf KristerSSon** (M)

En procent av BNI är tjugotvå miljarder kronor. Tjugotvå miljarder kan vara ganska mycket pengar till äldreomsorgen kan jag säga.

[1:23:17] **Magdalena Andersson** (S)

Är det det bästa du kan komma med Ulf KristerSSon? Då har du inte så mycket.

[1:23:20] **Ulf KristerSSon** (M)

Men det här är viktigt för när ni skickar ut så många miljarder i ökat utlandsbistånd, då är det pengar som skulle kunna användas här i Sverige.

[1:23:29] **Magdalena Andersson** (S)

Ja, det är bara att vi har ju inte de förslagen.

[1:23:31] **Elisabeth Marmorstein**

Eh, ja, nu behöver jag avbryta er för det är dags för en ny fråga. Visst, Fouad?

[1:23:37] **Fouad Youcefi**

Ja, det är jättebra. Vi har jättelite tid kvar, men vi hinner kanske med en eller möjligen två frågor. Filip, du vill prata lite om AI. Vad vill du fråga?

[1:23:44] **Filip**

Ja, det stämmer. Jag arbetar med teknikutveckling inom svensk industri och jag ser dagligen hur snabbt AI ändrar spelreglerna. AI, tillgången till AI börjar bli en allt mer kritisk resurs för samhället. Eh, precis som med till exempel sällsynta jordartsmetaller. Eh, samtidigt så, eh, är vi högst

beroende på AI-modeller från USA och Kina. Med ett knapptryck så kan de i princip stänga av hela tillgången av den här extremt viktiga resursen. Så min fråga till er, det är: Vill ni att Sverige och eller EU ska säkra den här tillgången av AI och i så fall hur?

[1:24:34] **Fouad Youcefi**

Kort svar, Magdalena Andersson.

[1:24:36] **Magdalena Andersson** (S)

Tack för att du tar upp den här frågan, för den är otroligt viktig. Och den, det du pekar på är ju också att det som händer i världen just nu, det är att teknik är inte bara teknik, det är också ett utpressnings- och påtryckningsmedel. Det är liksom del i en, jag ska inte kalla för liksom terrorbalans, men det är en del i ett, i ett maktkamp på ett sätt som det inte har varit på, på länge. Och ja, jag tycker att vi behöver ha mer AI-utveckling i Europa, gärna i Sverige och i Europa. Och det behöver jag tror att vi behöver satsa på det gemensamt i EU, var och ett av länderna är lite mindre–

[1:25:11] **Fouad Youcefi**

Vi går vidare till Ulf Kristersson.

[1:25:13] **Ulf Kristersson** (M)

Jag delar helt ditt intresse för detta och jag tror att vi är överens om en sak. AI innebär både möjligheter och risker. Vi ska se båda sakerna, det tror jag. Men AI-utvecklingen kommer att ske. Förutsättningen för oss att hantera riskerna är att vi kan sakerna också. Det fanns skäl till att jag tillsatte en AI-kommission i Sverige och tog en väldigt känd svensk industriledare, inte en AI-nörd, utan en industriledare. För i svenskt näringsliv har vi varit makalöst bra vid ständiga teknikskiften, teknologiutveckling och att använda det så att vi ökar konkurrenskraften i svenska bolag. Du får en sak: råvarorna. Vi måste använda också svenska mineraler så att vi inte är så beroende av Kina. Och därför vill vi kunna använda svenska gruvor i högre grad än i dag. Och sen det europeiska. Frankrike och Sverige är nog i dag Europas två ledande AI-länder. Vi har många fina AI-företag i Sverige. De måste stanna i Sverige. De får inte lämna på grund av dålig skattepolitik till exempel. Och Frankrike är ett stort land som också har många fina bolag. Vi leder just nu de europeiska AI-ambitionerna tillsammans, vi och Frankrike.

[1:26:22] **Fouad Youcefi**

Magdalena Andersson, tror ni att ni är överens här?

[1:26:25] **Magdalena Andersson** (S)

Problemet är att du tillsatte en AI-kommission, men det är väldigt mycket av det som ni inte har gått vidare med. Så det är ju min ambition om jag får möjlighet att bli Sveriges statsminister är att gå vidare med de förslagen i AI-kommissionen. Och mycket av det var ju också att se till att öka AI-kompetensen brett i svenska folk, hos svenska folket. För det är också så som vi har blivit ett starkt land, att vi både har den här spetsen och bredden i tekniken. Det är då vi verkligen har lyckats gå framåt.

[1:26:49] **Ulf Kristersson** (M)

Och faktum är att rödgrön skattepolitik skulle driva de AI-bolagen rakt ut från Sverige.

[1:26:54] **Magdalena Andersson** (S)

Ja, det är ju inte korrekt så klart.

[1:26:56] **Fouad Youcefi**

Hörni, upprördast i kväll, det är Melker som står här bredvid för att han har väntat länge på att ställa en fråga. Men vi har slut på programtid, Melker. Jag är hemskt ledsen.

[1:27:04] **Ulf Kristersson** (M)

Vi tar den efteråt.

[1:27:05] **Fouad Youcefi**

Ni tar den efteråt och det där fick istället bli slutordet för den här sändningen.

[1:27:12] **Elisabeth Marmorstein**

Ja, tack till dig Ulf Kristersson och till dig Magdalena Andersson. Och förstås också till alla er som har tittat och till alla er som modigt har stått här i kväll och ställt era frågor.

[1:27:26] **Fouad Youcefi**

Mm, och vill ni ha mer politik? Ja, då blir det analyser med inrikespolitiska kommentator från SVT Mats Knutson direkt på vår sajt och i appen.

[1:27:36] **Elisabeth Marmorstein**

Och på fredag är vi tillbaka och då med åtta partiledare i SVT:s stora slutdebatt.

[1:27:44] **Fouad Youcefi**

Och vi börjar klockan åtta. Missa inte det. Välkomna då och tack för att ni har tittat i kväll.